

Magyar Nemzeti Művelődési Intézet Kezdeti Újság

15. évfolyam

Noviszád, 1934 Julius 20, péntek

167. szám

A török kormány teljesíti Anglia követeléseit

Nem sikerült ezideig megállapítani Robinson angol hadnagy halálának körülményeit

Mint megírtuk Samos sziget közelében a török partörök agyonlőtték Robinson angol orvos-hadnagyot, aki több társával együtt csónakon közeledett a török szárazföld felé. A török határörök hirszerint megállásra szólították fel a tisztet, mert csempészeknek nézték őket. A tiszt nem állottak meg, mire a határörök fegyverüket használták.

Az ügyben az angol kormány diplomáciai lépést tett folyamatba, s a kérdéssel tegnap éjszakai ülésén foglalkozott a török kormány rendkívüli minisztertanácsán. A megbeszélésen Ismed pasa miniszterelnök kérésére a vezérkar főnöke is résztvett. Több angol lap úgy értesül, hogy

Törökország minden valószínűség szerint teljesíti az angol követeléseket.

seket.

A Daily Express szerint az ankarai angol követ teljes kártérítést követel a halott hozzátartozói számára, továbbá megfelelő bocsánatkérést. Minden remény meg van a békés elintézésre, bár pillanatnyilag

több feltűnő ellentmondás mutatkozik az eset lefolyása körül.

A törökök azt állítják, hogy a tiszték partraszálltak, az angolok szerint viszont még nem érték el a partot és a csónakban érte őket a puskatűz.

A Daily Telegraph valószínűtlennek tartja, hogy a török kormány elfogadja azt az indítványt, hogy angol-török vegyes bizottság állapítsa meg az incidens rendezését, de azért valószínű, hogy sikerül az ügyet békés uton rendezni.

-o-

Száz halottja van a lengyelországi árvizkatasztrófiának

Az eső megszűnésével enyhült a veszély

Varsóból jelentik: A napok óta tartó szakadatlan zápor következtében a folyók kiléptek medrükből és óriási területeket elöntöttek. A megáradt folyók hidakat sodortak el, a vasutvonalakat többhelyen megrongálták, Tarnow városának egy részét elöntötte az árvíz, Tarnow és Lemberg között több napon át szünetelt a vasutforgalom. Krakó és Lemberg között most se közlekednek a vonatok.

Az árvíz halálos áldozatainak számát százra becsülik, az anyagi kár óriási.

Tegnap végre megszűnt az eső és így valószínű, hogy további pusztulástól tartani nem kell. A kormány százezer zloty osztott ki az árvíz sújtotta vidékek lakói között.

Nagyszébenből jelentik, hogy az árvíz ott is több házat elöntött, Jassy környékén hatalmas vihar vonult el, a vasutvonal viz alá került, a vonatközlekedés szünetel. Londoni jelentés szerint tegnap Angliában hatalmas vihar dühöngött,

a jégeső több helyen teljesen megsemmisítette a gyümölcsstermést.

Pozsonyi jelentés szerint Szlovénzkóban is komoly árvízveszedelem fenyeget. A kis Béla patak Liptóujvár közelében elsodort egy fahidat és elöntötte a község alacsonyabbfekvésű részeit. Egy másik községben a pénzügyőri laktanyát döntötte romba az árvíz.

Tardieu súlyos vádakkal illeti Chautemps volt miniszterelnököt

Tovább bonyolódik a francia Stavisky botrány

Párisból jelentik: A Stavisky-bizottság tegnap délután kihallgatta Tardieu volt miniszterelnököt, a kihallgatás közel tíz órán át tartott. A volt miniszterelnök az adatok egész halmazát tárta a bizottság elé. Poli-

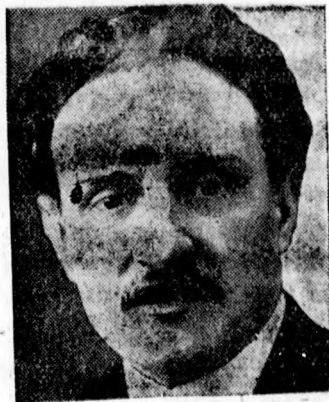
tikai körökben feszült érdeklődéssel kísérték Tardieu kihallgatását, mert lapjában hónapok óta a legélesebb támadásokat intézte a Stavisky ügyben szereplő Chautemps volt miniszterelnök ellen.

A kihallgatás során a bizottság szembesítette Tardieut Chautemps volt miniszterelnökkel.

A szembesítésnél Tardieu igen éles hangot használt.

Tardieu a Stavisky-bizottság működését is bírálta és csodálkozott azon, hogy hónapokba tellett, amíg a bizottság elhatározta hogy őt is kihallgatja. Igen élesen visszautasította azokat a kísérletezéseket, amelyek őt is bele akarták keverni az ügybe és méltatlankodva hangoztatta, hogy

semmi alapja nincs annak a bizonyos háromszázezer frankos Tardieu-csekknek, amelynek meséjét az ő hitelét akarták kikezdeni.

Chautemps

A Kormány magatartását is kifogásolta, de legélesebben Chautemps-ot támadta. Chautemps, valamint családjának több tagja honoráriumot kapott Staviskytól. Ezt a körülményt az ügy kipattanása után azzal akarták palástolni, hogy

másokról hamis híreket terjesztettek.

A szembesítés során igen éles összetűzésekre került a sor a két volt miniszterelnök között.

♦♦♦

Reggeli levél

Zeileis halála

Noviszád július 19.

Nem kell megijedni, nem a szimpatikus nagyszakállu kuruzsló halt meg, hanem csak intézete. Talán még nem felejtették el olvasóink, hogy micsoda nagy zújjal vonult be Zeileis gallspachi intézete a beteg emberek fantáziájába. Mindenki tőle várt gyógyulást, a rákos beteg épenugy mint a szivbajos vagy tüdővész. A titokzatos varázsvessző egy ideig hatalmasan működött, a kis Gallspach falu világhíres hely lett, egymásután épültek a nagy szállodák és szanatoriumok a jelentéktelen osztrák falucsukában. Évekig úgy látszott, hogy a gallspachi varázsvessző nagyszerű üzletnek bizonyult nemcsak a fel-találó Zeileis, hanem egész községe részére is.

Elainte Gallspachi privilégiuma volt a Zeileis-féle kezelés, később azonban európa-szerte állították fel a Zeileis intézeteket, még Noviszádnak is jutott belőle. Ahogyan azonban szaporodtak a Zeileis intézetek úgy csökkent a Zeileis hívők száma. A nagy konjunktúra idején még külön egyesület is alakult Bécsben Zeileis népszerűsítésére, bár erre semmi szükség nem volt, mert a betegek, akik még nem voltak Gallspachban épen eléggé népszerűsítették a varázsvesszős kuruzslót. Azok azonban, akik visszajöttek már más véleménnyel voltak a szakállas profétáról és miután lassanként mind többen és többen jöttek vissza Gallspachból lekopott róla minden nimbusz. Az emberek kezdtek nem hinni benne és lassanként mind kevesebben és kevesebben látogatták meg a csodadoktort.

Az öreg Zeileis azonban sehogyan sem tudott megnyugodni abban, hogy ő maga és módszere is kikoptak volna a világból. Mindent elkövetett, hogy ismét felemelje az idegenforgalmat intézetében és Gallspachban és ezért még áldozatoktól sem riadt vissza, leszállította a kezelési díjakat, mindez azonban nem használt. Amikor látta, hogy mindene hiába, jött a nagy ágyúval és bejelentette, hogy olyan szérumot készített, amely messze felülmúlja mindazt, amit a varázsvesszővel csinált.

Most nincs is másra szüksége csak hívő betegeknek, akik nehéz pénzeket visznek Gallspachba, ahonnan egy családossal gazdagabban térnek vissza.

Az thisszük az újabb Zeileis csoda már nem fog olyan kavargást előidézni a betegek világában, mint az első. A gallspachi kuruzslónak csak egyszer sikerült a beteget maga mellé állítani, akik, azonban hamarosan elfordultak tőle, amikor látták, hogy hűbűg az egész Zeileisi csodaszor. Igaz, hogy a betegek, akik telve hittel utaztak Gallspachba családostan és talán még betegebben tértek vissza, de ismét beigazolást nyert az, hogy — sajnos — az orvosi tudományban nincsenek csodák. Lépésről lépésre haladhat csak a gyógyítás tudománya és nem adatott meg egy villanyosgépnél az az erő és hatalom, hogy válogatás nélkül minden betegséget gyógyítson. Hagyjuk mi ezt csak az orvosokra, akik, lelkiismeretes munkával küzdenek az emberiség életéért és igyekeznek a betegségeket — ha talán nem is a türelmetlen betegek óhaja szerint, — minél kisebb térre szorítani.

Ujonnán megnyitva a szarajevói szőnyegkiállítás

Kralja Petra ucca 17, Noviszád
Július hó 20-tól 25-ig.

Elfogadjunk rendeléseket 24 hónapi részlet-fizetésre minden foglaló nélkül.

Vizsgálafi fogságha helyezték a noviszádi vörösmalom tolvaj csillagjait

Tegnap számban megírta a Reggeli Ujság annak a nem mindennapi görbe éjszakának a történetét, amely a noviszádi vörösmalom nevű bárban kezdődött és a bűnügyi rendőrségen folytatódott.

Dortvengt Ari, holanli kereskedő, aki pezsgős dáridót rendezett a mulatóhelyen, másnap reggel arra ébredt, hogy sokkal több pénze hiányzik, mint amennyit a számla ára kitett. Jelentést tett az esetről a bűn-

ügyi rendőrségen, ahol rövidesen kinyomozták, hogy

két bárnó, Helm Margaréta és Belov Anita lápták el a kereskedő pénzt.

Mikor a kitűnő hangulatban lefolyt éjszaka után érzékeny búcsút vettek a kereskedőtől,

összesen 7.000 dinárt kiemeltek

Dortvengt zsebéből.

Mivel a két bárcsillag beismerte tettét és a pénz is megkerült, tegnap átadták őket a noviszádi államügyésznek, ahol a vizsgálóbíró azonnal megkezdte kihallgatásukat.

Belov Anita, aki csak egyezer dinárt csempészett ki Dortvengt zsebéből a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy

teljesen részeg volt és semmire sem emlékszik.

Helm Margaréta részben beismerte tettét és azzal védekezett, hogy

mikor meglátta a kereskedő pénztárcájában a vadonatúj ezreket, nem tudott ellenállni a kísértésnek.

A két bárnó kihallgatása után Ivánovics Petár vizsgálóbíró mindkettőjük ellen elrendelte a vizsgálafi fogságot.

—o—

San Franciscóban enyhült a helyzet

A szakszervezetek országos főbizottsága nem helyesli a sztrájkot

San Franciscóból jelentik: Az általános sztrájk harmadik napján a helyzet némileg enyhült. Tegnap délután hatvankilenc vendéglő és háromszázötven mé-szárszék nyitott ki, a sztrájkvezérkar engedélyével. A piacon megjelent a friss gyümölcs, a kenyér és a tojás. Az esti órákban sok ételmiszert szállító teherautó indult el a város felé, a lakosság óriási lelkesedéssel fogadta a szállítmányokat.

Az elmúlt két napokban leginkább konzerven élt San Franciscó népe, cse-megéje pedig patogatott kukorica volt. A kóciások készleteit pillanatok alatt elkapták. Több teherautó engedélyt kapott arra, hogy tűzfát szállítson kétezer épület központi fűtésének táplálására.

Tegnap általános feltűnést keltett San Franciscóban, hogy a szakszervezetek országos szövetségének főtitkára kijelentette, hogy a szövetség nem helyesli az általános sztrájkot.

Életbe lépett az osztrák statárium-törvény — csökkent a terrorcselekmények száma

Szerda este még volt néhány bomba-merénylet

Bécsből jelentik: Szerdán éjfélkor járt le a robbanóanyagok beszállítására megszabott határidő. A kormányhoz közelálló Reichspost értesítése szerint a felszólításnak meg volt a kívánt eredménye, mert igen nagymennyiségű robbanóanyagot szolgáltat-tak be.

Szerda éjjeltől kezdve nem történt újabb terrorcselekmény.

Az esti órákban azonban még rendeztek néhány „búcsú” merényletet a nemzetiszocialisták. Bécsben a második kerületben papirmozsár robbant az egyik táviróközpont

előtt. Tirólban a vasútvonal ellen követtek el két merényletet, az egyik

súlyos anyagi károkat okozott.

Itt két nemzetiszocialistát letartóztattak.

Salzburgban a bíróság hat évi szigorított börtönrre ítélte egy kereskedősegédet, mert május 10-én papirpetárdát dobott egy középületre. A petárda nem robbant fel, a bíróság mégis igen súlyos ítéletet hozott. Egy németországi illetőségű nőt kémkedésért nyolchónapi börtönrre ítélték, cinkostársait pedig héthónapi szigorított börtönrre.

—o—

Augusztus végén Dalmáciába érkezik az angol flotta

A Földközi tengeri angol flotta hetven egységgel, 35.000 tiszttel és tengerésszel látogat el a jugoszláv kikötőkbe.

A Földközi tengeri angol flotta parancsnoksága Máltából értesítette a szpliti tengerészeti parancsnokságot, hogy az angol flotta egységei augusztus 31-én érkeznek meg az egyes dalmáciai kikötőkbe. A Földközi tengeri flottának hetven egysége 35 ezer tiszttel és tengerésszel fog ellátogatni a jugoszláv vizekre és szeptember 15-ig ott is marad. Szeptember 15-én találkoznak a kotori öbölben a különböző kikötőkben állomásozó hajók és együttesen hagyják el a jugoszláv vizeket.

A legtöbb hajó, 23 egység 10.500 főnyi legénységgel Szplitben fog állomásozni, Dubrovnikban 8 hajó lesz 5000 főnyi legény-

séggel, Kotorban 6 hajó 2500 tengerésszel, Sibenikbe 6 hajó 3500 emberrel. Rábra 4 hajó 2300 tengerésszel, Crikvenicára 4 hajó 2000 tengerésszel jön a többi hajó a kisebb dalmáciai kikötőket látogatja meg.

A dalmáciai idegenforgalom szempontjából nagy jelentőséggel bír az angol flotta látogatása, mert a tengerészek minden évben meglehetősen nagy összegeket költenek el nyári dalmáciai tartózkodásuk alkalmával. Az idén is tíz millió dinár bevételre számítanak, azonkívül, amit a parancsnokságok vásárolnak majd a hajón lévő legénység ellátására.

Becskerek katonaságot akar

A város lakosságát ajánl fel a katonaság részére

Becskerekről jelentik: A városi képviselőtestület szerdán este rendkívüli közgyűlést tartott amelyre meghívták az összes becskereki nacionális, humanus és gazdasági egyesületeket. A közgyűlést dr. Rajics Tima városi főjegyző, polgármesterhelyettes nyitotta meg és ismertette a napirendet, amelyen mindössze egy pont szerepelt. Rajics Tima sérelmesnek találta, hogy Becskerekről több más közintézmény után a 27. gyalogezredet is elhelyezték, és ezért felhívja az egyesületeket, hogy indítsanak közös akciót, hogy

Becskerek az elhelyezett gyalogezred helyébe nagyobb katonai egységet kapjon.

Dr. Alekszics Kamenko városi tisztii főorvoshelyettes szólalt fel ezután, aki hosszu beszédben fejtette ki, mennyire összenőtt Becskerek lakossága a 27. gyalogezreddel, amely a felszabadítást hozta. A lakosság nacionális érzelmeit sérti, hogy most át helyezték az ezredet és ezért mindent meg kell tenni, hogy a város más katonai alakulatot kapjon.

Lekics Bozsó az ipartestület elnöke az iparosság nevében szólt fel és az iparosság csatlakozását jelentette be az akcióhoz. Petrovics Vaszilije járási tanfelügyelő pedig az Aero-klub nevében beszélt és kijelentette hogy

az Aero-klub tett már lépéseket abban az irányban, hogy a város repülőezredet kapjon.

A felszólalások után a közgyűlés öt pontban foglalt határozati javaslatot fogadott el, amely szerint 1. A város felajánlja a hadsereg céljaira az üres kaszárnyát, 2. Amennyiben ez nem felel meg, új kaszárnyát építenek, 3. Az új kaszárnya céljaira 3 millió dináros kölcsönt vesznek fel a várostól, 4. Bizottságot alakítanak a különböző egyesületek és intézmények delegátusaiból a kérdés tanulmányozására, 5. dr. Rajics Toso országgyűlési képviselő vezetésével küldöttséget menesztenek az illetékes hatóságokhoz hogy Becskerekre az elhelyezett ezred helyébe másikat helyezze nek.

—o—

Kerítés gyanuja miatt letartóztattak egy becskereki vendéglősnét

Kinek a rábeszélésére „szórakoztatták“ a kávéslányok a vendégeket?

Becskerekről jelentik: Megírta a Reggeli Újság, hogy a becskereki rendőrség több cselédleány feljelentése alapján megindította a nyomozást Koledin Lenka vendéglősné ellen. A cselédleányok feljelentése szerint az asszony kerítéssel foglalkozott. Vendéglője az állomással szemben van és kileste mikor érkeznek a vonattal munkát kereső vidéki lányok. Beszédbe elegyedett velők, majd alkalmazta őket a konyhában, néhány nap múlva pedig rábeszélte őket, hogy esténként szórakoztassák a vendégeket. A tapasztalatlan lányokat elcsábította a könnyű kereseti lehetőség és csuszni kezdtek a lejtőn, a kapott jutalmakból pedig 10 dinárt juttattak Koledin Lenkának.

Az elcsábított leányok sorsa rendszerint azzal végződött, hogy megfertőzöttek a

kórházba kerültek.

Koledin Lenka a rendőrségen kijelentette, hogy az alkalmazott leányok csakugyan szórakoztatták a vendégeket, de tagadja, hogy az ő rábeszélésére tették volna. Szerinte a hozzája kerülő leányok már amnyira romlottak voltak, hogy

minden biztatás nélkül mulattak a vendégekkel.

A rendőrség a kerítés ügyében befejezte a nyomozást és áttette az iratokat a vizsgálóbíróhoz, aki

elrendelte a vendéglősné letartóztatását

és kihirdette előtte a vizsgálati fogságot.

—o—

Az új élet iskolája

Az amerikai Szabadság írja, hogy a jelen nagy munkanélküliség idején a tengeren túl is megsaporodott a munkanélküliek, köztük a magyar munkanélküliek száma.

Külön szervezet próbálja őket újból elhelyezni a gyáripari termelésben. A mozgalom egyik jelszava: „Magyar, segíts a magyaron!“ — Másnál más, minden fajta népnél a maga jelszava.

A mozgalom tagjai automobilon járják sorra a gyárakat, ipari és kereskedelmi vállalatokat és könyörögnek, hogy adjanak munkát a magyar munkanélkülieknek vagy másnak. A könyörgés rendszerint eredménytelen.

Új élet ez és új iskola, az egymáson segítés új élete és új iskolájának első állomása.

Ujában más irányu mozgalom indult meg a munkanélküli magyarok farmszerű letelepítésére. Olesó letelepülés azonban csak a nyugati államok olesó földjein biztosítható.

De kiterjed a mozgalom odáig is. Nagy vasuti társaságok már megkezdtek a kiszemelt új területek parcellázását, egyben megkezdtek a leendő lakosságnak mezőgazdasági oktatását is előadások, tanfolyamok és filmek útján. Nagy erővel és pontos szakzerűséggel történik minden.

A magyar csoportok megyénként szervezkednek. Bárany Zsigmond lakevoodi görög katolikus plébános vette kezébe azoknak a munkanélküli magyar bányászoknak irányítását, akik régebben Beregből, Ungból és Ugocsából származtak és költöztek ki Amerikába.

Negyven acres (körülbelül 30 hold) parcellákat hasítanak ki, melyen már készen áll a lakóház s a vételár mindössze egyezer dollár. Ezeket az amerikai magyar lapok külön rovatban hirdetik és hirdetnek szakírókat is. Legtöbb szakmunka a baromfi tenyésztésről, szőlőgazdaságról, veteményezésről, méhészettről és virágtermelésről szól.

Ez a mozgalom és elhelyezkedés az új élet új iskolájának második állomása, az önszegély útjára fordulás és visszatérés a földhöz.

Ráébredés és ráeszmélés is egyben ez az irány arra a szellemre, melyet Meline a francia nagy földművelésügyi miniszter így hirdetett a földművelésügyi elszakadt és Páris nyomortanyáin szenvedő népének: „Vissza a faluba!“ — ma pedig már jó ideje az egész világon fel-fel csillan: „Vissza a földhöz!“

— s.

Elsült a töltőtollba rejtett gangsterpisztoly és súlyosan megsebesített egy aradáci fiút

Becskerekről jelentik: Szuszakov Jano szlovacski aradáci gazdálkodó szántóföldjén dolgozott és magával vitte Pali nevű kislát, aki a szántóföld melletti országúton játszadozott. Játék közben a fiú különös szerszámot talált. Csavargatni kezdte, miközben a pisztoly elsült és letépte a fiú karját. A kiszállott bizottság megállapította, hogy a talált tárgy egy legújabb rendszerű

töltőtollba rejtett amerikai pisztoly, amelyet a gangsterek használnak.

A rendőrség megindította a nyomozást a veszélyes fegyver tulajdonosának kiderítésére.

A noviszádi fiakerosok egyesületének vezetősége nem fél a rendkívüli közgyűléstől

A jelenlegi beosztás megváltoztatása nem javítana a bérkocsisok helyzetén

Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy forrong a noviszádi fiakeros front. A bérkocsisok nyolcvan tagot számláló egyesületének ötven tagja megfélemberte a bántásig hoz az új beosztást elrendelő rendőrigazgatósági határozatot egyben az Iparkamarától rendkívüli közgyűlés egybehívását kérte. Az új közgyűlést össze is hívták július 30-án este fél 9 órára.

A közlemény érthető izgalmat váltott ki a noviszádi fiakerosok között és az egyesület jelenlegi vezetősége szükségesnek tartotta, hogy álláspontját a nyilvánossággal ismertesse. A jelenlegi vezetőségnek mindenekelőtt az a meggyőződése, hogy

a mostani beosztás megváltoztatása nem javítana a fiakerosok kereseti lehetőségein.

Tisztában vannak ezzel a felelősséggel és a közgyűlés összehívását kérő iv aláírói közül is igen sokan. A vezetőség úgy tudja, hogy az aláírásnál nem magyarázták meg kellőképpen az aláíróknak, hogy tulajdon-

képpen mit is kívánnak. Sokan közülük azt hitték, hogy a mozgalom a bérkocsisok szolgálat teljes függetlenítése érdekében történik olyképpen, hogy minden fiakeros odaállhat ahová akar és akkor amikor neki jólesik.

A jelenlegi vezetőség nem fél a rendkívüli közgyűléstől,

mert munkáját eddig a legnagyobb pontos sággal és lelkiismeretességgel végezte, amit igazol az a körülmény is, hogy az egyesület a tagoknak nyújtott jelentős kedvezmények mellett is, nagyobböszerű készpénzvagyonnal rendelkezik. A jelenlegi vezetőség különben is hajlandó bármikor átengedni a helyét az ellenzéknek, de biztosítékot kíván arra, hogy az új vezetőség hibátlanul el tudja látni az egyesület vezetésével járó feladatokat.

Szívesen ismertettük az elnökség felfogását, amely szintén azt igazolja, hogy valóban forrong a noviszádi fiakeros front és a szembenálló két fél igazát, majd csak a július 30-i rendkívüli közgyűlés dönti el.

Kihullott a haja Mabel Glenornak, mire filmsztár lett belőle

A rendező utasítására gyors egymásutánban ötször festette át a haját, hogy megfeleljen a rábizott főszerepnek

Hollywoodból jelentik: A filmvilágváros egyik nagy vállalata rendezőjének egy napon feltűnt egy kis statiszta, Mabel Glenor. Amint Napoleon idejében minden muskátés a hátizsákjában hordotta a marsallbotot, ép úgy a filmstatiszták számára is ugródeszkát jelent a statisztálás a világhírű név felé. Természetes, hogy mikor a kis Mabel megkapta a nagy hatalmu rendező meghívását, hogy próbafelvételre jelentkezzen, a legnagyobb reményekkel nézett az elkövetkezendő felé. A próbafelvételek nagyszerűen sikerültek, a lány nagyon megtetszett a rendezőnek, kijelentette, hogy a neki szánt szerepnek nagyszerűen meg fog felelni, rózsás színekkel festette le előtte a jövőt, épen csak egy dologgal nem volt megelégedve, Mabel hajának színével. Mabelnek gyönyörű szép dióbarna haja volt, amely nagyon szép háttérrel nyújtott kedves kis arcának. A rendező azonban a fejét csóválva egyre csak azt hajtogatta: lehetetlen, lehetetlen,

dióbarna hajjal nem lehet karriért csinálni.

Hosszas tanácskozások után elhatározták, hogy a dióbarna hajból aranyszőket csinálnak. Így aztán Mabel első útja a fodrászhoz vezetett, ami érthető is, mert bármelyik statiszta hajlandó lett volna, haját akár lilára is festeni, csak hogy sztár lehessen belőle.

A szőke haj tényleg nem állt rosszul Mabelnek, de a rendező, amikor meglátta, megint csak a fejét csóválta.

Szép, mondotta a rendező, de még sem az, amit én elképzeltem.

Hiányzik belőle az a nüansz, amit a közönség megkövetel és amit joggal követel meg, mert joga van a pénzért követelni, hogy a sztár úgy nézzen ki, ahogy a közönség kívánja. Újabb tanácskozások és u-

jabb határozatok: platinaszőkre kell át-
festeni a haját. Mabel nem bánta a dolgot inkább repült, mint ment a fodrászhoz és rövidesen, mint „platinaszőke méreg” jelent meg a műteremben. A rendező elragadtatással tapsolt, amikor meglátta, mondván hogy, most végre csakugyan úgy néz ki Mabel, ahogy kinéznie kell.

Újabb próbafelvételek következtek és eközben belépett a műterembe a szövegkönyv szerzője, hogy részleteket beszéljen meg a rendezővel. Mikor azonban meglátta a platinaszőke főszereplőt, a kétségbeeséstől szinte sirva kiáltott rá a rendezőre: „Mi jut magának eszébe, hiszen ez a nő egy szerény kis angyal. Az én főszereplőm pedig egy temperamentumos forróvérű délvidéki nő! Kizárt dolog, hogy ebbe belemenek!” Mabel úgy érezte, mintha felhőkarcólóról zuhant volna le. Úgy látszott, hogy karrierje már be is fejeződött, mielőtt még elkezdődött volna. A szerző kijelentette, hogy inkább visszavonja a darabot a filmvállalatától és egy másiknak adja el, ha a főszerepre nem szerződhetnek fekete-hajú nőt. Miután a szerző dühe cipárolgott szépen nyugodtan megbeszéltek a dolgot és megegyeztek abban, hogy

Mabel immár harmadszor átfesteti a haját, ezúttal feketeire.

Meg is tette, de bár tagadhatatlanul szép volt Mabel, a fekete haj még sem talált arcának színéhez és kifejezéséhez. Úgy a szerző, mint a rendező belátták ezt és törték a fejüket, mit is lehetne itt csinálni. A szerző egyszerűen diadalittasan kiáltott fel: „Vörös haj? ez az igazi, ez talál legjobban a pokoli nőhöz”. Mabel az újabb hajfestésbe már nem akart beiegyezni, inkább parókat tett volna a fejére, de a szerző erről hallani sem akart. Könyörgött Mabelnek, hogy

még egyszer utóljára változtassa

LEGYEN ELOVIGYAZATOS A GYERMEKENEL!

Mihelyt valami lehangoltságot vagy rendetlen székelést észlel nála, gondolkodás nélkül adjon neki egy kiskanál „Magna”-port, vízbe vagy tejbe keverve. Ezzel megszabadul az aggodalmától és megelőz sok betegséget.

„MAGNA”-por kapható gyógyszerlárokban. Egy csomag ára 4,- dinár.

meg a haja színét.

Mikor negyedszer is megjelent a fodrásznál ez komoly arcot csinált és fejcsóválva kijelentette, hogy a kérésnek eleget tesz ugyan, de nem vállal garanciát azért, hogy a haj megmarad. Mabelnek azonban nem volt más választása, megfestette a haját égő vörösre. Mesésen nézett ki a nagy vörös hajkoronával és úgy a szerző, mint a rendező kijelentették, hogy csodálatosan szép és a szerepnek nagyszerűen megfelel. Ezek után elkészült a film, Mabelnek sikere is volt vele, de a fodrász aggodalmai valóra váltak.

Mabel heja rövidesen elkezdett hullani, úgyhogy kénytelen volt költséges fájdalom és hosszadalmas kezelésnek alávetnie magát.

ha csak nem akarta egykor oly dus haját elveszíteni. Mivel a filmvállalat nem volt hajlandó a kezelés költségeit és fájdalomdíjat megfizetni, Mabel bepörölte a társaságot 15 ezer dollár kártérítésért. A tárgyaláson a közönség nagy derűsége mellett mesélte el Mabel a négyeszeres hajfestést, majd a testi és lelki kínokat, amelyeket később a fejbőr kezelése okozott. A bíróság kötelezte is a filmvállalatot a 15 ezer dollár megfizetésére, fájdalomdíj címén, azonkívül a vállalatnak kellett fizetnie az orvosi költséget is. Mabel azonban végeredményben mégsem fizetett rá a sok hajfestésre, mert bár filmjével is sikert aratott, pöre is olyan nagy feltűnést keltett és olyan nagyfokú szimpátiát váltott ki a veleéző amerikai közönség körében, hogy azóta még jobban megszerették.

Válóper a feleség testi terjedelmének gunyolása miatt

Csikágóból jelentik, hogy az ottani válóperes bíróságon megjelent egy asszony és válóper indított férje ellen házassági kegyetlenség címén. Az asszony zokogva elmondotta a bírónak, hogy házasságát növekedő testi terjedelme és testsulya rontotta meg. Amikor férjhez ment „karcsu volt mint a fenyő”, de már egy évvel a házasság után 15 fonttal súlyosabb lett. Férje, aki — arcban egyébként igen csinos — feleségének elegáns termetébe szeretett bele, nem tudta megállni, hogy napról-napra gunyos megjegyzéseket ne tegyen házáról. A panaszok asszony minden módon azon igyekezett, hogy karcsubb legyen, de nem sikerült, sőt ellenkezőleg folyton hizott és már tulment azon a határon is, amit Amerikában „teljes vonalúnak” mondanak. Eredetileg a „karcsu vonal” szempontjának felelt meg, most pedig 170 fontot nyom. Feljegyzéseket mutatott be, amelyekből kitűnik, hogy azok a maró megjegyzések, amelyeket férje tett egyenes arányban váltak bántóbbá az asszony testsúlyának emelkedésével. A bíróság képen csak állítja, hogy mindent megtesz a karcsu vonal megmentése érdekében, de nem mond le a jó finom édességekről és nem végez testgyakorlatokat. A bíróságon felvették az asszony panaszát, de lelkére kötötték, hogy próbálkozzék meg valamilyen igazi fogyókúrával. Lehet azonban, hogy a választ kimondják már azoknak az adatoknak alapján is, amiket az asszony férje kritikái megjegyzései tekintetében előterjesztett.

Tatarescu román miniszterelnök elutazott Párisból

A román miniszterelnök eredményes munkát végzett a francia fővárosban

Párisból jelentik: Tatarescu román miniszterelnök tegnapelőtt búcsulátogatást tett Barthou külügyminiszternél, este 8 óra 20 perckor pedig elutazott a francia fővárosból.

Elutazása előtt a román miniszterelnök kijelentette az újságíróknak, hogy

a francia és a román külpolitikát ugyanazok a célok vezetik

és annak a reményének adott kifejezést, hogy Károly király küszöbönálló párisi látogatása megerősíti a két ország közötti barátság és együttműködés politikáját.

—o—

Kápláni áthelyezések a szuboticei apostoli adminisztratura területén

Beosztották az ujmiséseket

Budánovics Lajos szuboticei püspök a következő kápláni áthelyezéseket rendelte el: Körmöczy Máttyás, Szubotica szent Rókusból Szubotica szent. Terézbe.

Körmöczy Ambrus, Tavankutról Szomborba. Firány Lajos, Horgosról Sztaribecsejre (belváros).

Gauder István, Martonosról Szrpszki Mileticsre. Lebovics Ivan, Baeski Monostorról Szubotica Sebesicsre.

Krizsanovics Lazó, Zsednikről Szentára (belváros).

Hegyi Pál, Adáról Horgosra.

Breitenbach Péter, Csantavirról Adára.

Az ujmiséseket kápláni minőségben így osztotta be az egyházfő:

Benes Ivánt Bácski Monostorra.

Busch Jakabot Filipovóra.

Kovács Lászlót Martonosra.

Lantos Károlyt Csantavirre.

Lehmayer Bélát Bacskogradistére.

Luckarzs Zvonimirt Bácsba.

Moschina Andrászt Zsednikre.

Novotny Józsefet Szubotícára (szent Rókus).

Thiel Sándort Prigr. Szveti Ivanra.

Vajda Lajost Tavankutra.

Vujkovics Franjot Noviszádra (belváros).

Áthelyezett hitoktatók: Kujundzsics Ivan diákonus, Szubotica.

Lerch Imre szubdiákonus, Bajmok.

Ott József, szubdiákonus, Bacska Topola.

—

Száznegyvenezer dinár értékű ékszert loptak el egy beográdi fiatalasszonytól

A rendőrség azt hiszi, hogy a betörést a helyzettel ismerős egyén követte el, akinek kulcsa volt a lakáshoz

Kellemetlen meglepetés érte Divják Ljubinka beográdi fiatal elvált asszonyt szerdán este, amikor visszajött Szarajevóból, ahol szüleit meglátogatta. A fiatalasszony, aki a Vljakovicseva utca 14. számú házában lakik, tegnap este negyed tíz órakor érkezett meg és amikor ki akarta nyitni lakása Wertheim lakatját, nagy meglepetéssel vette észre, hogy kulcsa nem nyitja az ajtót. Amikor jobban megnézte mi lehet ennek az oka látta, hogy az ajtó nincs bezárva. Rosszat sejtve abba a szobába sietett, amelynek szekrényében ékszerdobozát tartja. Az első pillantásra mindent a legnagyobb rendben talált, de

amikor kezébe vette az ékszeres dobozt, az teljesen üres volt.

A váratlan meglepetés annyira hatott rá, hogy szinte eszméletét veszítette, de azután csakhamar magához tért és fivére útján értesítette az esetről a rendőrséget.

A rendőrség részéről azonnal bizottság szállott ki a titokzatos betörés színhelyére és először Divják Ljubinkát hallgatta ki. A fiatalasszony elmondta, hogy e hó 13-án Szarajevóba utazott, ahonnan szerdán este tért vissza és nyitva találta lakását. Elmondta a rendőrség embereinek, hogy

az ismeretlen betörő különböző ékszereket vitt el tőle 140.000 dinár értékben.

Az ellopott ékszerek között volt egy briliánsokkal díszített antik cigarettatárca, három briliáns gyűrű, karkötők és kollék.

A rendőrség emberei a betörés színhelyén semmiféle nyomot, de még ujjlenyomatokat sem találtak

és így nagyon megnehezült a nyomozás. Biztosra veszik azonban, hogy

a betörést csak olyan személy követhette el, aki kitűnően ismeri a helyi viszonyokat.

A rendőrség most ebben az irányban vezeti a nyomozást és biztosra veszi, hogy rövidesen kézre is kerül a tolvaj.

Az ékszerek betöréses lopás ellen 140.000 dinárra voltak biztosítva.

Mindenki! Mindenki! Mindenki! érhet kárt érhet baleset! meghalt!

Kérjen ajánlatot! **Dunav** bizt.r.t. Zaqreb, Maričeva 6.

Fióklgazgatóság

Novisád: Hrabog palota, tel. 2352. Vel. Bečkerek: tel. 100

fióknőség: Subotica: tel. 792

Ögynökség minden közegben.

Vállal biztosításokat: tűz-villám-betöréses-lopás-jégtörés és baleset ellen, valamint az emberéletére.

Kedvező feltételek! Olcsó díjtételek!

— Aranyérmé és az ezzel járó beldugulás, végbélrepedés, kelés, terhes vizelési inger, májduzzadás, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez.

—o—

HALLO

Berlin

Hitler kancellár tegnap kihallgatáson fogadta Müller Lajos birodalmi püspököt és meghallgatta jelentését a birodalmi evangélikus egyház helyzetéről. A birodalom 28 evangélikus egyháza közül 22 csatlakozott a birodalmi egyházhoz, három egyházzal folyamatban vannak a tárgyalások és csupán három egyház tagadta meg eddig a csatlakozást.

—o—

Bukarest

Elkészült a belföldi kölcsön tervezete. A kölcsön célja a folyó adósságok likvidálása, a hadsereg további felszerelése és hogy a kölcsön jegyzésével forgalomba kerüljön az elrejtett pénz.

A román kormány tegnap megszorításokat léptetett életbe a Magyarországgal és több más országgal fennálló áruforgalomban. Eddig a kölcsönös árucserét csupán a román nemzeti banknak kellett bejelenteni, ami formalitás volt, a jövőben azonban a kereskedelmi minisztérium engedélyét kell kikérni az importáláshoz.

—o—

Róma

XI. Pius pápa tegnap kihallgatáson fogadta Marconi szenátort és megbizta a pápai tudományos akadémia vezetésével. Hirszerint megkérte arra is, hogy vegye át a Vatikán rádióállomásának vezetését is, mert Francesci az állomás eddigi vezetője néhány nappal ezelőtt meghalt.

XI. PIUS pápa

—o—

Paris

Pertinax az Echo de Paris-ban bírálja Lengyelország külpolitikáját és arra a következtetésre jut, hogy Lengyelországnak vagy le kell mondania a francia szövetségről, vagy el kell fogadnia a kötelezettségeket, amelyek a szövetséggel járnak.

—o—

Csikagó

Tegnap öt amerikai repülő felszállt, hogy körül repülje a földet. A vízirepülőgépek első állomása Newyork lesz, azután a Bermuda szigetek, Azori szigetek, Páris, Berlin, Moszkva.

Az augusztus 20-i budapesti Szent István ünnepségeket nyolcvankét amerikai rádióadó közvetíti a helyszínéről.

—o—

Prága

Massaryk köztársasági elnök tegnap délelőtt kihallgatáson fogadta Alexandrovski ujonnan kinevezett prágai szovjet követet, aki átnyújtotta az elnöknek megbízólevelét. Alexandrovski eddig a szovjetkormány teljhatalmu képviselője volt Prágában.

FOTO BOULEVARD
WOLLBERGER KÁROLY

Modern felvételek izléeses, művészi kivitelben. Noviszád, Bulevar Kraljice Marija (Letičpalota). Amatőr-felvételek legizléesesebb kidolgozása

Megsürgérik a szuboticei színház kérdést

A polgármester hivatalos utja Noviszádra és Beográdba

Ivkovics Ivandékics Iván, Szubotica város polgármestere tegnap délből Noviszádra utazott, hogy több fontos városi ügyben intervenáljon a báni hivatalnál. A polgármester megsürgérik a költségvetés jóváhagyását, mivel a város vezetőségének nagy gondot okoz, hogy még mindig jóváhagyott költségvetés nélkül kell dolgoznia a városnak. A költségvetést a báni hivatal tovább terjeszti a pénzügyminisztériumhoz. A polgármester egyben a színházkérdést is tanulmányozni fogja, miután egyelőre félbemaradtak a városi színház és mozi bérbeadására vonatkozó tárgyalások. Tanhoffer Tomisláv, az osztrák színház igazgatója ugyanis — mint már annak idején jelentették —

kedvező javaslatot tett a városnak a színház és mozi bérletére,

ajánlatát azonban attól tette függővé, hogy a bánság

ad e szubvenciót Tanhoffer társulatának, amely szuboticei székhellyel rendszeresen rendezne színelőadásokat a bánság városaiban. A társulat Noviszádon is tartana előadásokat, székhelye azonban azért lenne Szuboticán, mert még nem épült fel a noviszádi színház.

A kérdés elintézése a város számára rendkívül sürgős, mert az idő már annyira előrehaladt, hogy sürgősen dönteni kellene a színház bérbeadása tekintetében, minthogy az a veszély fenyegeti a várost, hogy késői bérbeadás esetén ismét veszélybe kerülne a színházi szezon, a mozi esetleges bérlője pedig hátrányos helyzetbe jutna és nem gondoskodhatna idejekorán filméről.

Ivkovics Ivandékics Iván polgármester Noviszádról Beográdba utazik, ahol szintén városi ügyekben jár el az illetékes minisztériumoknál.

— o —

Befejezték a vizsgálatot a kovilyi gyilkos rendőrzvezető ügyében

A törvényszéki szünet után már tárgyalják is a kovilyi gyilkosságot

A noviszádi törvényszéken Ivánovics vizsgálóbíró teljesen befejezte a vizsgálatot Nesztorov Milán kovilyi rendőrzvezető bűntényében, aki szolgálati fegyverével megölte Prodanov Gyoka községi bírót, Markovics Sztevan pedig életveszélyesen megsebesítette. A vizsgálóbíró kihallgatta az ügyre vonatkozó összes tanukat, a vádlottnak és életbenmaradt sértettnek kívül. A vizsgálat befe-

jeztével az iratokat már átküldte az ügyészségnek tanulmányozás céljából.

Az ügyészségen az iratok áttanulmányozása után megteszik a vádindítványt és a vádiratot elküldik a törvényszékhez, amely ennek alapján rövidesen ki is írja a főtárgyalást. Bizonyosra vehető, hogy a nyári ezímet befejeztével az első tárgyalások egyike a kovilyi gyilkosság lesz.

Kilenc év után jégbefagyva megtalálták Parckert a híres osztrák kutatót

Az Aconcagua megmászása közben hatezeröttszáz méter magasságban fagyott meg

Buenos Airesből jelentik: Három olasz alpinista, a két Carassa testvér és Chiblion mernők elsőnek mászta meg a több mint hétezer méter magas Aconcaguát Plantamura argentiniai hadnagy kíséretében. Plantamura az első honfitársai közül, aki vállalkozott az Aconcagua megmászására, mert eddig csak németek, angolok, svájciak és osztrákok vállalkoztak erre a nehéz feladatra. A tulajdonképeni csúcs megmászására egy hatezer méter magasságban lévő menedékházból indultak. A hátralévő ezer méter megtétele óriási nehézségekkel járt és 12 órai elkeseredett küzdelmükbe került. Szélviharok hóviharok lavinák, több mint negyven fokos hideg, mind-mind összeesküdni látszottak a bátor vállalkozók ellen, hogy kitérített céljukat ne érhesék el. A négy bátor ember már-már feladta a küzdelmet közvetlenül a cél előtt, de egy egész váratlanul jött szélesedő új erőt öntött beléjük és

sikerült is elérniük a csúcsot, ahol azonnal ki is tüzték az argentin és az olasz lobogót.

Alig pár méterrel a csúcs elérése előtt megtalálták Borchert német hegymászó hegymászót, annak jelétől, hogy Borchertnek eddig sikerült feljutnia.

Szomorú szencziója is van a bátor vállalkozásnak. Sikerült ugyanis egy rejtélyt megoldani, ami már kilenc év óta izgatta alpinistákat. 1925-ben ugyanis Parcker osztrák kutató elindult az Aconcagua megmászására és azóta eltűnt. Senki sem tudta, hogy sikerült-e elérnie a hegy csúcsát, vagy

visszafordult, vagy talán elpusztult a retentő hóviharokban, amelyek a hegy csúcsán dühölköznek. A három olasz és az argentin tiszt most,

Kilenc év után megtalálta az eltűnt kutató holttestét hatezeröttszáz méter magasságban egy nagy jégtömbben befagyva.

A jég természetesen tökéletesen konzerválta a holttestet, úgy hogy azon az oszlásnak legcsekélyebb jele sem látható. A szerencsétlen Parcker holttestét kivágták a jégből és levitték magukkal a menedékházba. Ott ideiglenesen eltemették, de később hirszerint a holttestet hazaszállítják Ausztriába.

Villámcsapás Szuboticán

Tegnap délután 3 órakor zivatar vonult el Szubotica felett. A villám becsapott Hegyi István sztaraturinai gazda házába, amely teljesen leégett.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendszerben legyen, ami legegyszerűbben a régóta közsímet természetes „Ferenc József” keserűviz használata által — reggel, éhgyomorra egy fél pohárral — érhető el.

Villamos és autóbusz karambolja Szuboticán

Tegnap délután 5 óra körül könnyen végzetessé válható jármű-összeütközés történt Szuboticán. A 19 számú munkásvillamos, amely a város központjából a Bácska pálya felé haladt, a J. Iaciseva és Preradoviceva utcák sarkán elütötte a sincre tévedt 472-ös számú autóbuszt.

A heves összeütközés következtében teljesen tönkrement az autóbusz felváza és motorja, míg a villamoskocsi kiugrott a sinekről. Mivel azonban úgy a villamos, mint az autóbusz vezetője még idejében fékeztek, a villamos csak mintegy 3—4 méter távon toltta maga előtt a jélfőmán üres kocsit és így halálos sebesülés nem történt.

A két utas közül Huszár Sándor kereskedő arcát összebebezték a szerte-szét repülő fegyvszilánkok, míg Weisz Magda 16 éves kislánynak az ijedségen kívül egyéb baja nem történt.

A helyszínre azonnal kiszállt Budanovics Petár rendőrkapitány és a kíséretében lévő titkosrendőrrel együtt kihallgatta Koltér Lászlót, aki a villamost vezette, valamint az autóbuszt vezető Szopcsék József sofőrt. A kihallgatások után utjukra engedték őket és vizsgálatot indítottak annak megállapítására, kit terhel a felelősség az összeütközésért.

Primaballerinát vesz feleségül Leibach Irén első férje

Beavatott arisztokrata körökben érdekes készülő házasságról beszélnek. Arról van szó, hogy báró Rudnay Lajos szófiai magyar követ rövidesen házasságot köt Vécsey Elvira bárónéval, a budapesti Opera volt primaballerinájával. Mint ismeretes Rudnay Gyula volt a férje Leibach Irénnek, akit elválásuk után Albrecht főherceg vett feleségül.

Féltékenység adta kezébe a haltát Borovác Grga szuboticei napszamosnak

A szuboticei törvényszék vizsgálóbírája tegnap hallgatta ki Borovác Branko szuboticei napszamos, aki baltacspásokkal életveszélyesen megsebesítette feleségét. Borovác kihallgatása során azzal védekezett, hogy tettét féltékenységből követte el. A vizsgálóbíró elrendelte ellene a vizsgálati fogszágot.

Sporthírek

Julius 29: Makkabi—Mácsva, augusztus 5: Rádnicski—Makkabi. A noviszádi alsövetség legutóbbi ülésén július 29-re tűzte ki az óvás miatt megsemmisített Makkabi—Mácsva mérkőzés lejátszását. Augusztus 5-én a Rádnicski—Mácsva elsőosztályú bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre.

A noviszádi Makkabi Zemunban mérkőzik vasárnap, ellenfele a kiváló Spárta együttese lesz.

— Kuglipálya megnyitó Noviszádon. A noviszádi Polgári Magyar Daloskör július 22-én, vasárnap délelőtt 9 órakor ünnepélyes pályamegnyitót rendez a Lira vendéglőben. A megnyitón nagyszabású kuqlverseny lesz értékes díjakkal, amelyek megtekinthetők a Meind-cég kirkatában. A Daloskör vendégeket is szívesen lát a megnyitóra.

Külföldi tőzsdezárlatok

A dinár árfolyama. Budapest 7.30—8.30, Prága 50.30—50.70, Berlin 5.60—5.69, London 220. Zürich. Beograd 7.00, Páris 2022.75, Newyork 306.875, Brüsszel 71.60, Milánó 26.29, Madrid 41.95, Amszterdam 207.675, Bukarest 3.05.

TEAVAJAT ÉS SZOMBORI TURÓT CSAK SIBALITY-nál VESZEK, MERT LEGFINOMABB ÉS LEGJOBB.

Japán egyelőre nem írja alá a keleti egyezményt

A japán kormány diplomáciai lépéseit folyamataiba Moszkvában

Tokióból jelentik: Hirota külügyminiszter kijelentette, hogy a keleti Locarno megvalósítása körül nehézségek támadtak. A japán kormány legközelebb ismerteti állásfoglalását az ügyben. Kijelentette a külügyminiszter, hogy

a japán kormány nem vállalhat semmiféle olyan kötelezettséget, amely közvetlen, vagy közvetve érinti a keleti szerződéseket.

Egyáltalán, a japán kormány semmiféle új kötelezettséget nem vállal. Álláspontja hogy a Kellogg szerződés biztosítja a kelet-ázsiai helyzetet és mindaddig, amíg a mand-

zuriai kérdés megoldást nem nyer,

Japán nem köthet megneemtámadási szerződést Oroszországgal.

A japán kormány egyébként tegnap megbizta moszkvai nagykövét, hogy tiltakozzék egy japán gőzösnek orosz területről történt lövetése ellen és az ellen, hogy

egy orosz repülőgép felényképezte a mandzsu határmenti japán erődöket.

A japán kormány azt kívánja a moszkvai kormánytól, hogy haladéktalanul intézkedjen a hasonló esetek meggátolására.

Egy Kaposvár környéki hentesmester meggyilkolta szerelmesét, husát pedig kimérte kolbásznak

Szörnyű gyilkosságot leplezett le a kaposvári csendőrség

A gyilkos beismerte tettét, de azt állítja, hogy szappant főzött a hullarészekből

Kaposvárról jelentik: Somogy megyének borzalmas szenzációja van. A csendőrséghez feljelentés érkezett arról, hogy Fáth József somoshársági hentesmester bestiális gyilkosságot követett el. A megindított nyomozás során kiderült, hogy a feljelentés nem alaptalan, mire a csendőrség Fáthot őrizetbevette és kihallgatta. A gyilkos eleinte tagadott, de később bevallotta szörnyű bűnét.

Elmondotta, hogy 1928-ban megismerkedett a 28 esztendő Horváth Katalinnal, akinek nő, családos ember létére udvarolni kezdett. A viszonynak következményei mutatkoztak és 1929 karácsonyán Horváth Katalinnak fiugyermeke született. A viszonyt tovább folytatták, 1930 elején Horváth Katalin arról panaszkodott, hogy nagyon terhére van a gyerek.

A leányanya csecsemőjét átvitte a közeli Antal szállásra és ott a sertések közé dobta, amelyek a csecsemőt felfalták.

Mikor Horváth Katalin ezt Fáthnak bevallotta, a hentesmester elhidegült a nőtől és elhatározta, hogy elteszi láb alól.

Megfojtotta Horváth Katalint, s holttestét a szomszédos ház udvarán a szalmakazalba dugta. Éjszakánként átlöpözött a szalmakazalhoz és részletekben feldarabolta a hullát.

Nagy hidegek jártak akkoriban — vallja a gyilkos hentesmester — csak három héttel a gyilkosság után kezdhettem meg a holttest feldarabolását. Először a holttest jobb lábát fűrészeltem le és a disznóólba vittem, megvártam, amíg a sertések lerágják róla a húst, a csontokat pedig szétszórtam. Másnap a másik combot, harmadnap a fejét

vágtam le. Azután a holttest többi részét daraboltam fel és minden alkalommal a disznókkal ettettem meg.

A megmaradt husefatokat és a csontokat szappannak főztem ki.

Eddig szól a bestiális gyilkos vallomása, de a csendőrségnek az a gyanuja, hogy a borzalmas bűntény lefolyása másként történt. Bizonyos jelek arra mutatnak, hogy

a gyilkos hentesmester Horváth Katalin hullarészeit kolbászá, hurkává dolgozta fel és kimérte.

Megállapította ugyanis a nyomozás, hogy Fáth a gyilkosságot követő időkben a vidéken járt és hentesárut kínált sürgősen megvételre. Akkoriban tél volt és sokaknak feltűnt, hogy a hentes miért erőlteti ilyen szokatlan módon árujának eladását. Több jel arra enged következtetni, hogy

a csecsemőt is Fáth gyilkolta meg.

A rendőrség a rettenetes bűnygyben nagy erélyvel folytatja a nyomozást és alapos a remény, hogy rövidesen teljes fény derül, a borzalmas állati kegyetlenséggel végrehajtott bünténysorozat minden részletére.

Sulyos szerencsétlenség Csernovicon

Csernovitzból jelentik: Az egyesített katonazenekarok nagy hangversenyén sulyos szerencsétlenség történt: az egyik tribün leszakadt és több száz hallgatót temetett maga alá. A romok eltakarítása után 150 sebesültet szállítottak kórházba. A sebesültek közül 35 állapota életveszélyes.

HIREK

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kralja Petra ucca 30., I. emelet. Telefon 21-37, éjjel 20-58. Szubotica, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70.

Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.

Megfelenk hétfő kivételével mindennap reggel.

A hőmérséklet nem változik lényegesen

Nyugateurópán át hűvösebb oceáni levegő áramlik a szárazföld belseje felé. Az idő Középeurópában általában derült, csupán a Balkánon és a balti államokban voltak kisebb-nagyobb esők. A hőmérséklet nappal 26-29, éjjel 15-18 fok körül ingadozott. Noviszádon tegnap délből 27.5 fok Celsiuszt mutatott a hőmérő.

A legközelebbi 24 órára változó felhőzet várható, egyes helyeken eső, vagy zivatar. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

Vizállás

A Duna Hofkirchen-Passau és Struden-Bo-gojevo között árad, másutt apad, alacsony vizállás. Noviszádnál tegnap 172 centiméter volt a Duna vizállása, a tegnapielőtti helyzettel szemben nem változott. Mára a Duna vizállásának gyenge emelkedése várható.

— Öfelsége Beográdba érkezett. Öfelsége a király tegnap délelőtt Blédből Beográdba érkezett.

Előléptetett tanítók. A dunai bán a következő tanítókat léptette elő egy fizetési fokozattal: Malbaski A. Olga tanítónő Szt. Kanyzsa, Lofi J. Ferenc, Spodnyák M. Emilia, B. Bresztovac, és Popovics Milica Naidy.

— Hitoktatói kinevezés. A dunai bán Kovács Ferenc mól-gunarasi adminisztrátort bizta meg a milesevói, szveticevói továbbá moli és petrovszelói szállási iskolák hitoktatásával.

— Felhívás a nyugdíjas vasutasokhoz. A noviszádi állomásfőnökség felkéri mindazokat a nyugdíjas vasutasokat, akiknek I. és II. osztályra jogosító igazolványuk van, hogy az igazolvány kijavítása végett legkésőbb f. hó 28-áig jelentkezzenek saját érdekükben az állomásfőnöknél.

— Szencsácós találmány. Az új Lastex-gummi feltalálása lehetségessé tette fürdőruhákat is gumiból készíteni. Egy Lastex-gummi fürdőruha karcu alakot ad, a strandfűző és melltartó viselését nélkülözhetővé teszi, tartos és szép. Ilyen Lastex-gummi női fürdőruhákat kaphatók egyedül: Fischer J. és Flacégnél Noviszádon.

Temerini hírek

A temerini községi képviselőtestület az elmúlt héten megtartott ülésén kidolgozta a községi szabályrendeletet és megállapította a tisztviselők fizetését. A községi tisztviselők körében a határozatok élénk ellentétet váltottak ki, végül pedig a következő indokkal felelősséget nyújtottak be: 1. Tiltakoznak az ellen, hogy nem sorozták őket a főbb tisztviselők közé és így 10-30 évi szolgálatuk ellenére elesnének nyugdíjjogosultságuktól. 2. Olyan alacsonyra szabták meg járulékaikat, hogy a községi szolgálatuk magasabb fizetésük van, mint a lépezett, felelős állásban lévő tisztviselőké. A felelősségen rámutattak arra is, hogy amennyiben szerződéses viszonyt kötönnének velük, úgy egyéni felelősségük jóval kisebbre csökken, mintha a főtisztviselők közé sorolják őket. A rendőrzetűl külön felelősséget megcsekély fizetésének megállapítását.

A ma megtartandó illésnap ünnepségeken Nikolics Bránko dr. országgyűlési képviselő, valamint több magasrangú miniszteri üm és bászagi kiküldött is részt vesz.

— Gyomor- és bélbántalmak, hasüregbeli vérpangás, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedőség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnik ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az emésztőszervi bajok orvosprofesszorai általánosan dicsérik a Ferenc József viz enyhe és megbízható hatását s azt gyakorlatukban sűrűn rendelik.

Bácskópetrovozelői hírek

Balubzics Ozrén elnöklésével a legtöbb képviselőtestületi gyűlés a községi tisztviselők és alkalmazottak fizetését a következőképpen állapította meg: a főjegyző havi fizetése 2700 dinár, aljegyzőké és a könyvelőé 1600, I. oszt. irnoké 1000, napi-díjasé 900, községi pénztárosé 700, állami pénztárosé 600, rendőrfőnöké 800, alvezetőé 750, lovas rendőröké 700, gyalogos rendőröké 500, tanyai kézbesítőé 600, a kisbíróké 350, a takarítóké 350. A rendőrök, kisbírók és szolgálk évente ruhát is kapnak. A városgazda havi fizetése 400 dinár, gyámé 300, kertészé 300, tűzoltószolgáké 200, uccaseprőké 200, gyepmesteré 200, mázsakezelőé 300, erdőőröké 300, két községi orvos 1400 és állatorvos 1400 (öt évenként 233 dinár korpótlék) bábáké 300, szállási bábáké 300 dinár. (Egy szülésznői állást beosztottak.) A fizetésrendezésről szóló jegyzőkönyvet jóváhagyás végett a báni hivatalhoz felterjesztették.

A rendőrfőnök a főtéren egy ismeretlen férfit igazoltatott, aki Baló Mihálynak mondotta magát. Közben Vranjevórról telefonon kérték Baló letartóztatását, aki lopott tollat jött értékesíteni Petrovozelóra. A letartóztatás megtörtént.

★

Vrbászi hírek

Az egyik vrbászi szanatoriumban súlyos veseoperációt hajtottak végre Pertschi József gakovói esperes-plébánoson. A műtét kitűnően sikerült és a beteg állapotában jelentékeny javulás állott be. — A novivrbászi községtanács csütörtökön állapította meg a hivatalnokok fizetését és tárgyalta le a községi szabályrendeletet. — Szerdán katonai bizottság járt Vrbászon és a lovasság részére több könnyű lovat vásárolt. A bizottságot vezető tábornok elismerően nyilatkozott a vrbászi lótenyésztésről.

Novivrbászi községe a táncmulatságok rendezését a nyári hónapokra eltiltotta. A zenészek a rendelettel nincsenek megelégedve és a községhez intézett beadványukban arra hivatkoznak, hogy más iparágaknak sem lehet a munkát több hét vagy hó nap tartalmára betiltani.

A vrbászi olajgyárakban rövidesen megkezdik a napraforgómagvak átvételét. A nedves időjárás a napraforgónak nagyon kedvezett, úgy hogy kitűnő terméseredményekre van kilátás.

A vrbászi határban a folytonos esőzések folytán nagyon lassan halad a cséplés, mert a gépek a felázott utakon nem tudnak tanyáról tanyára vándorolni. Sok helyütt ki van téve a kazalba rakott buza annak a veszélynek, hogy a nedves időben csirázni kezd.

★

— A német evangélikus püspök batesete. Dr. Pop német evangélikus püspök a nyarat a Krk szigetén lévő Malinszkán tölti családjával együtt. Tegnap előtt délután dr. Popp olyan szerencsétlenül esett el a strandon, hogy balkarja eltörtött. Az evangélikus püspököt azonnal Szusákra szállították, ahol ápolás alá vették.

— Öngyilkosságot követett el egy szvilovejvi földműves. Illés Pál 19 esztendőös szvilovejvi földműves szülei lakásán felakasztotta magát, felesége holtan találta meg a padláson. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

SÓHIVATAL

Rovatvezető: Diósy Gábor

Mekkorára szabta a báni tanács a községi tisztviselők fizetését?

Szinte ostromolnak már az olvasóink, hogy világosítsuk fel őket, vajjon mekkora az a havi fizetés, amit a községi tisztviselőknek meg kell adni illetve milyen nagyok kell annak lenni, hogy kötelesek legyenek elfogadni s ne felebbezhessenek.

Érthető a lakosság érdeklődése, mert épen mostanában ütök-vágják a képviselőtestületek a községi szabályrendeletet, ahol végérvényesen szabják meg a községi alkalmazottak fizetését. Ez az adózópolgárság zsebére történik s természetesen kíváncsi rá mindenki, hogy mélyen belenyulnak-e s hogy szabad-e megfogni a kezét a nyukálóknak.

Eddig hallgattam a megállapított összegekről, mert nem akartam olyan színben feltűnni, mint aki agítálni akar a tisztviselői fizetések leszállítása érdekében. Nem. Nem a tisztviselők zsebére vezetett a munkadíj csökkentésének a hátrázásába, hanem az a szomorú megismerés, hogy a gazdasági válság azért van, mert az emberek munkáját nem becsülik meg. Tessék megnézni a gabonaárakat! A gazda hat hónapon keresztül éjjelt nappallá tesz, esőben, sárban, hőségben, hol didereg, hol a hóguta kerülgeti és — ha megnézzük az ő díjszabását, a piaci és tőzsdei árakat — akkor látnunk kell, hogy még meg nevetéses áron se tud tud adni a termésén, mert tultermés van. Amit megvesznek, annak az ára meg alig elég arra, hogy a fizetnivalókat kinyögjék vele. Nem mondo kazzal sem ujságot, ha felemlitem, hogy a napszám átlag 10 dinár sajátkoszton. De ez a keréset is csak a szezon idején van meg és nem évente. Három hónapnál több munkanapja a napszámoknak nemigen van évente. Tudom, hogy a tisztviselői fizetések — aránylag a lakosság jövedelméhez — magasak. Elvben azonban mindig azon vagyok, hogy a fizetéseket és az árakat emeljük és ne csökkentjük, mert épen mi is az árleszállításokat, a mezőgazdasági munka értékének leszállítását nyögjük.

Közlöm tehát a f. évi február 8-án tartott báni tanács határozatát, amit az 1933. évi községi törvény 85. §-a értelmében a báni II. br. 9815-1934. szám alatti rendelettel jóváhagyott s így jogerőssé tett. Ennek a rendeletnek (ami a Sluzsbeni Liszt Dunavszke Banovine f. évi március 1-i 64. számában jelent meg) VII. fejezet 39. §-a így szól:

A főállások utáni minimális járulékok

39. §

A főhelyeken tényleges szolgálatot teljesítő községi tisztviselőknek járó legkevesebb (minimális) fizetést — amely helyeket a községi képviselőtestületek községi szabályrendelettel rendszeresítenek — a következőkben állapítatnak meg és pedig:

1. a főhelyek alkalmazottainak e rendelet 10. § 1 pontjában irtak szerint (te-

hát a jegyzőnek, az aljegyzőnek, a pénztárnoknak, másodaljegyző) legalább ezt a havi fizetést kell adni:

- 3000 lakoson aluli községekben 600 dinárt;
  - 3000 lakostól 6000 lakóságig 800 dinárt.
  - 6000 lakoson felül 1200 dinárt.
2. a többi alkalmazottaknak (írnokok) részére előírt legkisebb havi fizetés:
- 3000 lakóságig 400 dinár;
  - 3000—6000 lakóságig 500 dinár;
  - 6000 lakoson felül 600 dinár.
3. a szaktisztviselők (orvos, állatorvos stb.) fizetése havonként legalább:
- 3000 lakóságig 800 dinár;
  - 6000 lakóságig 1000 dinár;
  - 6000 lakoson felül 1400 dinár.

Ez után a fizetési alap után jár 5 évi pótlék akkor, ha a képviselőtestület nem szabott ezeknél magasabb fizetést. Ha az itt felsorolt fizetésnél magasabbat állapít meg a községi képviselőtestület, akkor az öt éves fizetéspótlék nem jár.

Azt mondja ugyanis e báni rendelet 40. §-a, hogy a községek adhatnak a báni rendeletben megállapított fizetésnél többet is. Ezt azonban nem tekintik törzsfizetésnek hanem ráadásnak (dodatak) s ez után a nyugdíjat se kell fizetni, mert nem számít rendes, hanem rendkívüli járuléknak.

Két kérdést kell még feltennem:

1. Jelen lehet-e más is községi képviselőtestületi gyűlésen, amikor ezeket tárgyalják? A községi törvény 63. §-a azt írja: a képviselőtestületi gyűlések nyilvánosak, kivéve, amikor az elnök vagy a jelenlevő választmányi tagok egyötöde kéri, hogy a gyűlés titkos legyen. A költségvetést és a zárszámadásokat nyilvános gyűlésen kell tárgyalni. Tehát bármely képviselőgyűlésre elmehet akárki s tanácsos is, hogy a község lakossága minél nagyobb érdeklődést tanúsítson, mert — elvégre — az ő bőrére megy ott a játék és okosan teszi — ha megnézi — mit főznek ott a számára, mert azt neki meg kell ennie, ha szereti, ha utálja.

2. Szabad-e a jegyzőnek vagy a főszolgabíróknak belebeszélni a határozatokba? Nem szabad. A fizetés megállapítás az opstinszki odbor joga. A jegyzőnek — ha nem tetszik a fizetés — akkor lemondhat és elmehet. A községi törvény szerint pedig a község 3 nap alatt köteles minden gyűlésről jegyzőkönyvi kivonatot küldeni a felügyelőséghez (a főszolgabíróhoz) s az akkor teszi meg az észrevételeit.

Természetes, hogy kettőn áll a vásár s a tisztviselői kar igyekszik rábeszélni a képviselőket — sőt olvasgatják a lapokban is — konferenciáznak és alkudoznak. Ezen azonban nincs mit csodálkozni, hiszen eszélfogadással a gazdák is így csimálják. Miért fájlalják ezt most? Ugyis úgy határoznak, ahogy ők akarnak.

Diósy Gábor.

— Működött a bicska Vrbászon. Vrbászról jelentik: Szerdán éjjel súlyos kimeneteli késelés színhelye volt a főucca és a Karagyorgye utca sarka. Kovcsen János selemgyári hivatalnok és Geisz Péter zenész a vendéglőben együtt iddógáltak és közben összeveszttek. — A vendéglős rosszat sejtve szétválasztotta a két becsipett embert. Kovcsen az utcán megvárta Geisztet és a két „jóbarát” ismét veszekedni kezdett. Kovcsen zsebéből előkerült a bicska is. Mire a vendéglős Geiszt segélykiáltására kiszal-

adt, a késelő eltűnt Geiszt pedig alsótestén mély sebből vérzett és veséje tájékán is súlyosan megsérült. Kovcsen ellen megindították a vizsgálatot.

— Sorozás Apatinban. Apatinból jelentik: Az 1903, továbbá 1908—1914 között született, de eddig be nem vált katonakötelesek sorozását július 20-án reggel 5 órakor kezdik meg a Király vendéglőben. A jelentkezők katonai irataikat és munkakönyveiket is elhozni tartoznak. A megjelenés büntetés terhe alatt kötelező.

Sztáranizsai hírek

A Hétről-Hétre irodalmi folyóirat július 26-án csütörtökön este irodalmi felolvasást tart a Vigadó nagytermében, melyen részt vesznek dr. Heszlein József, Ambrus Balázs, Vig Lajos, Gergely Boriska, dr. Batta Péter, Timár Ferenc, Arányi Jenő és Esztergomi Iván. A kultürestre belépődíj nincs. — A sztáranizsai főiskolások szombaton este tartják a fürdő Vigadjában ezévi nagyzebásu diákbáljukat. — A villám beagyasapott Bata Sándor József gazdálkodó-lecsapott határban lévő házába és felgyújtotta. A padláson felraktározott nagyobb mennyiségű gabona és kukorica elégett. — Milinov Nikola volt városi anyakönyvvezető-városbíró, aki ellen, mint ismeretes az elmúlt évben eljárást indítottak különféle visszaélések gyanújával és hosszabb ideig letartóztatásban is tartották, de a bíróság felmentette a vádak alól mint városi tisztviselőt visszahelyezték. — Az 1914-ben született rekruták sorozását a katonai bizottság megkezdte a városháza nagytermében. — A Csodafürdő iszaposztálya egész nap nyitva van. — Tucakov Tolya egész nap nyitva van. — A közoktatásügyi miniszter Nisbe helyezte át. — A sztáranizsai Ipartestület rendkívüli közgyűlését, melyet legutóbb a rendőrség felügyesztett jövő vasárnap július 29-én délután 3 órakor tartja meg az Iparosokházában. A báni hivatal által kinevezett komesszár Vorigies Szilárd polgármester vezeti le az óriási érdeklődéssel várt közgyűlést, mely alkalommal a testület vezetőségét választják meg. — Sztáranizsa katolikuságának fényes ünnepe volt a vasárnap megtartott primicia, mely alkalommal Vajda Lajos újművészt mutatta be első miséjét. A hatalmas belvárosi templom zsufolásig megtelt hívőkkel, akik mély áhítottsággal hallgatták az egyszerű szülőktől származó sztáranizsai új pap első szentmiséjét és részesültek áldásban.

*
Topolai hírek

Vojcsena József fuvaros Jozsi fia egy őrizetlen pillanatban felhajította a zsirszódás üveget. Tettét idejekorán észrevették bevittek dr. Hadzsy Jenő községi orvoshoz, aki még kevéssé időben gyomormosást alkalmazott és így remény van rá hogy a kisfiút megmentik az életnek.

Félelmetes vihar vonult át szerdán délután 4 és 5 óra között Bácska Topolán. A villám három helyen lecsapott, Szokolai Károlynét a kezén, Benedek Imre esőgyári munkást a bal karján sebesítette meg. A felhőszakadás a Schneider Dániel-féle üzlet pincéiben mintegy 50.000 dinár értékű kárt okozott, az alacsonyabb helyeken a víz a házakba hatolt be, az uccák tengerhez hasonlítottak. Késő esti órákig dolgozott 3 szivattyú. Az eddigi jelentések szerint Fincelné Panyi Ágnes háza bedőlt, de valószínű hogy 5-6 házat sürgősen meg kell javítani. Az eseteknél a csendőrség és rendőrség tapintatos és hasznos segítő munkát végzett.

*
— A református egyház országos tanácsának ülése Vrbászson. Vrbászról jelentik: A jugoszláviai református keresztyén egyház országos elnöki tanácsa kedden gyűlést tartott Vrbászson az esperességi hivatalban. A gyűlésen Agoston Sándor püspök elnökölt. Az egyház néhány belső ügyében hoztak határozatot. A gyűléssel párhuzamosan az országos református egyházi bíróság is tartott ülést Vrbászson. Az egyházi bíróság néhány fellebbezési ügyet intézett el.

— Felfedeztek egy velencei mesterművet. Triestből jelentik: Capodistria muzeumában feltűnést keltő festmény került elő. Az igazgató megállapította, hogy egy „Madonna gyermekével” című festmény, amelyet eddig Nicolò Rondinellinek tulajdonítottak, tulajdonképpen Giovanni Bellininek (ismertebb neve: Giambellino) mesterműve. A felfedezés művészeti körökben rendkívül nagy feltűnést keltett.

Fiacskám, tanuld meg az illemtant . . .
. . . mert pofonnal utasítanak rendre

Schlachter István temerini vendéglős kertmegnyitó ünnepségének egy műsoron kívüli meglepetés száma is adódott.

F. József, a hevesvérü szeladon tánc közben kissé hevesen ölelte át a csinos Zs. Erzsébetet. A lány eleinte szóval akarta megtanítani az illemszabályokra a fiatalembert aki azonban inkább a szőlőnedv inceselkedéseire hallgatott s csak annál szorosabban

karolta át táncosnőjét. A lány végre is elunta a barátságot és

hatalmas nyaklevessel utasította rendre a „gavallért”.

A lovagias ügy ezzel befejezést is nyert legalább is a lány részéről. A fiatalember még másnap kora reggel megrendelte sürgőnyileg az illemtant legújabb kiadását.

— Jótékonycélu gyermekelőadás Noviszádon. A noviszádi József Testvérek Jótékony Egyesülete vasárnap, július 22-én műsoros gyermekelőadást rendez a Herbst-féle vendéglő kerthelyiségeiben. A műsoron szavalatok és egyfelvonások szerepelnek. Kezdeté este 8 órakor, az előadás után tánc. Belépődíj 10 és 5 dinár, gyermekjegy 2 dinár. A tisztajövedelmet a karácsonyi gyermekfelruházásra fordítják. Kedvezőtlen időjárás esetén az előadást egy héttel később, július 29-én tartják meg.

— Álmban agyonnyomta csecsemőjét. Becskerekéről jelentik: Megrendítő szerencsétlenség érte Terzing Mátyás banatszkideszpotováci gazdálkodót. Felesége éjjel álmban összenyomta 4 hetes csecsemő kisfiát. A szerencsétlen család iránt nagy részvét nyilvánul meg.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltelődése, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűvíz, kisebb adagokba elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.

— Megmárt a sertés egy becskerekeli kislányt. Becskerekéről jelentik: Klementics József becskerekeli mészáros alkalmazottja csütörtökön délelőtt hizott disznót hajtott a Brigadira Riszticsa uccán keresztül a vágőhidra. A központi elemi iskola előtt a disznó felszaladt a járdára és beleharapott Gruda Livia 11 éves leány lábába. A sebesült leányt az egészségügyotthonban vették ápolás alá és Pasteur szérummal oltották be.

— Buzalopással vádolnak egy becskerekeli bérest. Becskerekéről jelentik: A becskerekeli rendőrségén előállították Sztrahak Károly 23 éves bérest, aki ellen az a gyanu, hogy ellopott munkaadójától Popov Pája gazdálkodótól egy mázsa búzát.

— Férfi holttestet fogtak ki a Begából. Becskerekéről jelentik: Begejszvetigyuragy határában a Bega egy ismeretlen férfi holttestét vetette fel. A bizottság megállapította, hogy a férfi 4-5 napja került a vízbe és valószínűleg még Romániából sodorta el az ár.

— Vigyázzon! Mielőtt rádiót vesz próbálja ki utijpusu Orton rádiómat. Utólérhetetlen. Gelb, elektro poduzete Novisad, Futoski put 9.

KÖZGAZDASÁG

Lényegtelen árváltozás a noviszádi terménytőzsdén

A noviszádi terménytőzsdén tegnap lényegtelen árváltozások voltak. Az óbuza ára egyes vonatkozásokban csökkent, a bácskai új búzáé pedig emelkedett. Egyébként a helyzet teljesen változatlan.

A noviszádi terménytőzsdén tegnap a következő hivatalos jegyzések voltak:

Obuza 78 kgos 2% bácskai Noviszád környéki 105-107.50, Szombor környéki 104-106, közép-bácskai 105-107.50, szerémi és szlavóniai 105-107.50, 77 kgos bácskai tiszai uszályrakomány 110-112.50, tiszai uszályrakomány 115-117.50, bégai uszályrakomány 114-116, felsőbánati 105-107.50, 76 kgos felsőbánati 102.50-105.

Ujbuza 79 kgos 2% bácskai Noviszád környéki 104-106, Szombor környéki 102-104, közép-bácskai 104-106, felsőbácskai 104-106, bácskai tiszai 110-112.50, tiszai uszályrakomány 115-117.50, bácskai és bánati dunai uszályrakomány 112.50-115, bégai uszályrakomány 114-116, felsőbánati 100-102.50, szerémi és szlavóniai 102.50-105.

Árpa bácskai és szerémi 65/66 kgos 84-86. Tengeri bácskai 91-93, Szombor környéki 93-95, bánati 91-93, szerémi indijjai paritásban 91-93, szávai és bégai uszályrakomány 100-102, tiszai és dunai hajórakomány 101-103.

Liszt bácskai és bánati állomás nullás gg és g 120-200, kettes 160-180, ötös 140-160, hatos 120-140, hetes 105-110, nyolcas 107.50-112.50, szerémi és szlavóniai állomásról nullás, gg és g 120-120, kettes 160-170, ötös 140-150, hatos 120-130, hetes 105-110, nyolcas 107.50-112.50.

Buzakorpa jutazsákokban, bácskai és szerémi 80-82.50, bánati 77.50-80, hajórakomány jutazsákokban 85-90.

Irányzat: Tartott.
Forgalom: Közepes.

Szombori terménytőzsdé. Buza bácskai Szombor környéki 105-107.50, új 100-102.50, felsőbácskai 107.50-110, új 102.50-105, szlavóniai 107.50-110, új 102.50-105, szerémi 107.50-110, új 100-102.50, Tisza bácskai 115-117.50, új 115-117.50, Tisza bánati 115-117.50, új 115-117.50, felsőbánati 102.50-105, új 100-102.50, zab bácskai vasut 92.50-95, szerémi és szlavóniai 92.50-95, árpa bácskai 83-85, szerémi 83-85, tengeri bácskai vasut prompt 93-95, bácskai vasut augusztusra 95-97, csatornai hajó 99-101, dunai és tiszai hajó 101-103, bab szokvány 130-135, buzaliszt nullás gg és g 175-195, kettes 155-175, ötös 135-155, hatos 120-135, hetes 100-105, korpá prompt 80-82.50.

Arak a budapesti terménytőzsdén és határ-időpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készáruipiac irányzata gyengén tartott volt. O és ujbuza tiszavidéki 155.0-16.00, felsőtiszai 15.30-15.50, egyéb származású 15.30-15.80. A határidőpiac irányzata egyenetlen volt. Buza októberre 15.95-15.96, márciusra 16.92-16.94, rozs októberre 9.96-9.97, márciusra 10.83-10.84, tengeri augusztusra 10.56-10.60, szeptemberre 10.47-10.50.

A noviszádi augusztusi vásár. Augusztus 9-én és 10-én tartják meg a noviszádi állat és kirakodó vásárt, amelyre vézsmentes helyről mindennemű állat felhajtható. Azok az iparosok és kereskedők, akik a kirakodóvásáron részt akarnak venni, kötelesek iparigazolványukat magukkal vinni, mert csak ennek felmutatása ellenében kapnak helyet a vásáron.

— Országos vásárok. Szilobránban július 22-én tartják meg az országos állat és kirakodó vásárt.

S P O R T

A noviszádi alszövetség 34 egyesület működési jogát felfüggesztette

Változások a másodosztályú osztályozómérkőzések sorrendjén

A noviszádi alszövetség igazgatótanácsa legutóbbi ülésén több érdekes határozatot hozott. Tekintettel arra, hogy az alszövetség pénztára üres az egyesületek viszont közel tízennyezer dinár tagdíjjal tartoznak, az alszövetség

július 23-tól kezdődően 34 egyesület működési jogát felfüggesztette.

Mint hogy az alszövetségbe összesen 42 egyesület tartozik, a felfüggesztés után mindössze nyolc egyesület maradt „állva”. A felfüggesztésnek természetesen komoly kihatásai nem lesznek, mert az adóegyesületek bizonyára kifizetik tartozásai-

kat, nehogy szünetelni kényszerüljenek a főszezonban.

Az augusztus 5-én Zagrebban megtartandó nagy szokászletre való tekintettel, az alszövetség néhány módosítást eszközölt a másodosztályú osztályozó mérkőzések lejátszása körül. Az új terminusok: Július 26: Kovilji Sajkás—ZsSK, július 29: ZsSK—Kovilji Sajkás, palánkai Szloga—PAK, augusztus 5: PAK—Palánkai Szloga. Az osztályozó mérkőzésen a vendégsapat a saját költségén utazik, a készkiadások és a bíróját a rendező egyesületet terheli.

Elsorvasztják a futballt a szubotocai alszövetségben?

Mire jó megint az új bajnoki beosztás

Tegnap számunkban részletesen ismertettük a szubotocai alszövetség új bajnoki beosztását, amely mindenütt meglepetést, sok helyen viszont érthető megütközést keltett. A hírrel kapcsolatban Topoláról az alábbi levelet kaptuk:

A szubotocai alszövetség arról nevezetes, hogy fennállása óta még soha két egymásutáni bajnokságot nem játszottak végig a csapatai ugyanabban a csoportosításban. Minden nyáron más más beosztás lép életbe, amit a közlekedési viszonyokkal és a gazdasági szempontokkal szoktak igazolni, pedig legtöbbször csak egy kiesésre ítelt egyesület mentőakciója rejlik mögötte. Ezzel a módszerrel sosem fognak tisztázódni a szubotocai alszövetségben az erőviszonyok és irreálissá válik az egész bajnokság, mert nem érdemes elsőnek lenni és nem veszélyes utolsónak lenni, ha jövőre az egész ugyem számít.

Mindenütt az a tendencia, hogy a gyengébb csapatokat ki kell selejtezni s az erősebbeket egy táborba gyűjteni, csak a szubotocai alszövetségben történik fordítva, itt évről-évre felhigítják az egyes csoportokat, kineveznek huszonöt egyesületet elsőosztályúnak, noha a huszonötöből alig öt üti meg az elsőosztályú nivót, persze ezt is csak vidéki mértékkel mérve. Ez a körülmény viszont a nivó rohamos súlyedésére fog vezetni, mert csak az erős mérkőzések javítják fel a tudást s ugyanakkor nem fognak bevélni azok a bizonyos gazdasági szempontok sem, mert a gyenge mérkőzéseknek nem lesz közönségük s így minden meccs ráfizetéssel fog végződni. Egy Szentai AK—Odzsáci SC mérkőzés például a nagyobb földrajzi távolság ellenére is jobban kifizetődik anyagiilag, mintha az OŠC a közeli Szivaci SK-t látja vendégül, amelyre nagyon kevesen lesznek kíváncsiak, nem is beszélve a mérkőzés sportértékéről.

Minek Szubotocán tíz „elsőosztályú” csapat, amikor alig 3—4 tud futballozni s amikor például a nagyobb futballkulturájú Noviszád csak három csapattal szerepel az itteni elsőosztályban? Mire jó a dunai csoportba beosztani négy erős csapatot (Sport Zsák, Tri Zvezde, Bezdáni SE), amikor a felsőbácskai csoportban a topolai Jak az egyetlen, amely megüti a kívánt mértéket? Így lehetne folytatni hasábokon át az új beosztás kirívó hibáit, amelyek teljesen komolytalanná teszik a jövőben a bajnoki küzdelmeket, ha tényleg életbelép ez a beosztás, amit sürgősen módosítani kell, ha nem akarjuk teljesen tönkre tenni a szubotocai alszövetségnek amugy is gyenge lábán álló futballsportját.

Több topolai drukker

Világhírű amerikai atléták Európában

Kölnben a magyar atléták több értékes győzelmet arattak az amerikaiak felett

Az amerikai atléták szövetsége a legutóbbi években nyaranta átküldi világhíres atlétáit Európába, hogy megmérkőzzenek a legjobb európai ellenfelekkel. Az egyik amerikai atléta csoport kedden Kölnben állt starthoz, a versenyen résztvettek az angol bajnokságokról szép győzelmekkel hazatérő magyar atléták is. A nagy konkurenciában a ver-

senyzők képességeik legjavát nyújtották, amit igazol az a körülmény, hogy a magyar atléták két országos rekordot javítottak meg a versenyen.

A 100 méteres síkfutást a német Borchmeyer nyerte a magyar Sir előtt 10.6 másodperccel. A két futó annyira egyszerre ért a célba, hogy sokan Sirt látták elsőnek. 3. Draper (USA), A. Kovács.

A 400 méteres síkfutást Fuqua (USA) nyerte 47.4 másodperccel, 2. Metzner német 47.9, harmadik a magyar Barys 48.3 magyar országos rekorddal. A magasugrást a világhírű amerikai Spitz nyerte holtverseny után a magyar Bódossyval szemben. Mindketten 195 centimétert ugrottak. Harmadik a német Weinkötz. Az 1500 métert a magyar Szabó nyerte az amerikai Venzke előtt 3 p. 55 mp.-cel. Harmadik a német Schaumburg. A 4x100 méteres stafétát a BBTE futói nyerték 41.3 másodperccel magyar rekorddal. Második lett a német válogatott harmadik a T. U. S. Bochim.

Szerdán Düsseldorfban álltak starthoz az amerikaiak. A magasugrást itt a német Weinkötz nyerte 197.5 méterrel, második Spitz 195, harmadik Bódossy 190 centiméter. Az 1500 méteren győzött amerikai Venzke 3 p. 59.8 másodperccel, második Szabó 4 p. 04 mp. A 4x100 méteres stafétát a crefeldi Preussen nyerte 42.4 másodperccel, második a BBTE 42.8 mp.

Admira-Spárta 4:0 (3:0)

20 000 néző. Bíró: Ivancsics Mihály

A prágai csapat a hat nehéz Hungária elleni mérkőzéssel a lábában szinte minden esély nélkül állt ki a hetek óta pihenő Admira ellen, amely igen szép és eredményes játékkal győzött, bár a sérült Schallt még mindig nélkülözte. Az első félidő góljait Stoiber, Hanemann és újra Stoiber „rugják, míg a második félidő egyetlen gólját Vogel II szerzi meg kornerrugás után, gyönyörű fejből. Ivancsics bíró mindkét fél meglepődésére vezette a mérkőzést. Vasárnap a két csapat Prágában játssza a revánsmérkőzést, de a Spárta aligha hozhatja be az Admira nagy előnyét s így valószínűleg a bécsi együttes lesz a Juventus ellenfele a közép-európai kupa elődöntőjében.

Már a hazenisták is levonulnak

Mint ismeretes a lengyel válogatott kézilabda csapat hetek óta Jugoszláviában tartózkodik. Szerdán Szlavonbródban játszottak a lengyel hazenisták, az ottani Marsonia csapatával. A Marsonia három zagrebi játékoskal erősítette meg csapatát ami nem tetszett a lengyeleknek. A bíró is hihetetlenül huzott a bródi csapatnak, a lengyelek végül is levonultak a pályáról. Az eredmény ekkor 11:9 volt a Marsonia javára.

A szubotocai alszövetség fegyelmi bizottságának ülése. A szubotocai alszövetség fegyelmi bizottsága szerdán este ülést tartott, amelyen Pajort, a Bajmoki AK játékosát életveszélyes játékkért hat havi, Pintért, a sztanisicsi Szloga játékosát pedig durva játék miatt egy heti játéktalonnal sújtotta.

A kuglázó sport hírei

Daloskőr—Zmajevác 212:175

A két noviszádi csapat barátságos mérkőzést játszott, amely a Daloskőr megérdemelt győzelmével végződött. A Daloskőr csapata: Zorád, Prikkel, Liebisch, Györi, Metzinger, Szikora, Resnyák, Mohr, Farkas, Ladányi, Sándor, Hevér. Részeredményei: 33, 26, 35, 40, 43, 35. A Zmajevác csapata: Fülöp I, Pichler, Fülöp II, Stabler, Szuszedszky, Winterstein, Matasics, Cavrag, Werkmann, Reichel, Korszics, Wolff. Részeredményei: 25, 17, 27, 48, 42, 16. Bíró: Gumbinger (NAK).

—o—

Rádióműsor

PENTEK, július 20

BEOGRAD:

11: A napi műsor felolvasása. Utána a rádiózenekar hangversenye (Szláv zeneszerzők művei).
 11.20: Vízállásjelentés. Majd a Rádiózenekar folytatja délelőtti hangversenyét.
 11.59: Pontos idő.
 12: Harangszó a székesegyházból.
 12.05: A rádiózenekar délutáni hangversenye.
 Fiótov: Márta, nyitány. Jositomo: A nap orszá-
 gából, II. japán szvit. Lohár: Szép a világ.
 12.45: Tözsde.
 13.10: Híres énekesek lemezei.
 13.30: Az Avala hírei és pontos idő.
 17.55: Pontos idő, másnapi műsor ismertetése.
 18.50: Mandukics Szmilya tornaórája gyerme-
 kek számára.
 19: Népdallemelések.
 20: Közvetítés Zágreből.
 22: Pontos időjelzés és az Avala ügynökség
 hírei. Majd Kotz Albert Rjmszky Korszakov
 műveit vezényli (hanglemezek).
 22.40: Tánclemezek.
 23: Hangversenyközvetítés a Ratnicski Dom
 etterméből.
 11: A napi műsor felolvasása. Utána a milá-
 nói Scala kórusa énekel. Bizet: Karének a Car-
 menből. Verdi: Karének a Lombardia című ope-
 rából. Verdi Karének a Traviata című operából.
 Gounod: Katonakórus a Fausztból (hanglemezek).

BUDAPEST:

6.45: Torna.
 Utána hanglemezek.
 9.45: Hírek.
 10: 1. Időszertű apróságok. 2. Ifjúsági közlemé-
 nyek. (Felolvasás).
 Közben: Hanglemezek.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból,
 időjárásjelentés.
 12.05: Pataki Irma énekel, dítrói Csiby József
 zongorázik, zongorakísérettel.
 Közben kb. 12.30: Hírek.
 13.20 (1.20): Pontos időjelzés, időjárás- és víz-
 állásjelentés.
 13.30 (1.30): győri Parádi József és cigányzene-
 kara muzsikál.
 14.40 (2.40): Hírek, élelmiszerárak, piaci árak,
 árfolyamhírek.
 15.30 (3.30): A rádió diáktétlőrája. (Üstökös-
 babonák).
 16 (4): „A gyermek lelki egészsége“. Schnell
 János dr., a Gyógypedagógiai Intézet igazgatójának
 előadása.
 16.45 (4.45): Pontos időjelzés, időjárásjelentés,
 hírek.
 17 (5): A Magyar Női Vonósnégyes.
 18 (6): Sportközlemények.
 18.15 (6.15): Munkásfélóra.
 18.45 (6.45): Hanglemezek.
 Donizetti: Az ezred leánya — ária (Clara Clair-
 bert). — Wagner: Tannheuser — dal az esthaj-
 nali csillaghoz (H. Schlussnus). — Puccini: Pillangó-
 kisasszony — ária (Gyenge Anna). — Verdi: Ri-
 goletto (Pataky Kálmán). — Schumann: A diófa
 (Rethberg Erzsébet). — Gounod: Faust — katoná-
 kórus (Operai kórus). — Hubay: Hullámzó Balaton
 (Zilzer Ibolyka). A. Arditi: A csók (Ivogn Mária).
 — Bizet: Carmen — induló és kórus (Berlini
 Opera kórusa).
 19.30 (7.30): „Az eskü“. Karinthy Frigyes felol-
 vasása.
 20 (8): Paul Tibor klarinétózik zongorakísé-
 réttel.
 20.35 (8.35): Berkly Lili és Gőzon Gyula vidám
 órája.
 21.55 (9.35): Hírek, időjárásjelentés.
 22 (8): A m. kir. Operaház tagjaiból alakult
 zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. Közreműködik
 Pilszky Zsigmond.
 Ezt a közvetítést a torinói rádióállomás í-
 tésvezi.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó
 1.— dinár, NAGY BETŰS 2.— dinár.
 A legkisebb apróhirdetés ára 10.— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként
 1. a hirdetési oldalon . . . . . 0.80 dinár
 2. a szövegrészben . . . . . 2.50 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődési engedményt adunk,
 az állásíkeresők pedig 50% kedvezményben része-
 sülnek. — A február 20-án életbelépetett új hir-
 detési adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre
 fizetendő, vidékről beküldhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig,
 szombaton délután 4 óráig veszünk fel.

Eladó

Bogojevón, a kisállomá-
 sion, forgalmas vendéglő be-
 tegség miatt sürgősen bér-
 beadó vagy eladó. Érdek-
 lődni Hugi Pálnál, Erdut,
 Szavszka banovina. 1857

Ház, mely áll 2 uccai
 szobából, konyhából és az
 összes melléképületekből,
 olcsón eladó. — Bővebbet
 Radicevićev 15. 1867

Egy kisebb telep olcsón
 eladó. Ugyanott egy motor
 is. Szlavujeva 3., Darányi
 telep I. csoport. 1866

Kereslet

Házivarrónót keresek né-
 hány napra. Dubrovacska
 ul. 4, Novisád. 1865

Rádiószerelőt, aki a
 javításban teljesen jártas,
 felvesz Bratya Hirsch, Novi-
 zád, Kralja Aleksandra 3.
 1871

30.000 dinár tőkével bíró
 társat keresek patent tejes-
 kannák és tejszarnokberen-
 dezés gyártásához. A pöz-
 erőre berendezett üzemet
 garanciának adom. Garan-
 tált havi nyereség 1500—
 dinár. Bővebbet: Seress
 Albert, Zmajevac. 1859

Különítele

Park Hotel Szubotica
 Az utazó urak találkozó-
 helye. — Legolcsóbb árak,
 Autogarázs, kütinő konyha.
 Telefon 70. 137

**Szuboticai kiadó-
 hivatalunk** minden nap
 reggel 9—2-ig és délután
 4—7-ig tart hivatalos órákat

Kuglipálya megnyitó

értékes díjakkal, július
 hó 22-én délelőtt 9 órai
 kezdettel Laze Kostića 22
Benevezés este 9 óráig!

Városi Mozi - Szubotica

Csütörtök—Vasárnap
 Hangos heti hirdó. — Betty Boop-burleszk
 Új film! — Új siker!

Bécsi valcer

Hänschen in Grinzing
 Igazi bécsi operett. Zenéje Strauss és Lahner halha-
 tatlan művelből. — Főszereplők:
Szvetislav Petrovics és Grell Theimer
 Előadások: 4, 6.15 és 9 órakor

Palics-fürdő

a legkellősebb üdülőhely.
 Strand, uszoda, kád- és iszapfürdők.
STRAND: hétköznap . . . 3- D. ünneppnap . . . 4- D.
USZODA: hétköznap . . . 2- D. ünneppnap . . . 4- D.
Elsőrendű modern szállodák!
 hideg és meleg vízszolgáltatással, panzió-árak, első-
 rendű kiszolgálás! **Szobák** napi ára 20—50 din-ig.
 Havonként 10%, szezonra 20% engedmény.
Nagyvendéglő
Csütörtöktől kütinő új jazz-zenekar!
 Olcsó rak! — 12 dináros menü!

„ZARE“

a kiváló grafológus
 és tenyéris átuta-
 zóban csak néhány
 napig fogad Novisad,
Gajeva ulica 3.
 alatt 9—12 és 2—8-ig.
 Tanácsot ad és meg-
 mondja a multat,
 jelent és a jövőt.
**Beszél szerbül, me-
 gvarul és németül is**

Bácska Todolán és Baisán

előfizetéseket és hirdetéseket
Ádám Jakab
 vesz fel a **Reggeli Ujság** részére. Ugyanő intézi
 el az esetleges lapkihordó elleni panaszokat.

A Sztari és Novi Becsej között közlekedő „MIROSLAV“ hajó menetrendje:

Menetidő 30 perc
 Érvényes 1934. május 15-től
Novi Becsejről indul: 2:45, 7:00, 9:05, 12:20, 16:30, 19:45
Sztari Becsejről indul: 5:30, 7:40, 9:50, 14:00, 17:30, 21:15
 Bácskából a Bánáth Sztari Becsejen keresztül vezet a legközelebbi út. — A „Miroslav“ hajónak csatlakozása van az összes környéki
 vonatokkal és autobuszokkal. — A hajó teherbíróképessége 178 utas és 14 tonna áru. — Kedvezményes kiránduló csoportjegyek

23 (11): Közvetítés az Ostende kávéházból. Ve-
 res Lajos és cigányzenekara muzsikál, Varga Imre
 énekel.

Dalok: Anyos Laci: Sose lettem volna. —
 Kertész Zs. Lajos: Hallod Zsuzsika. — Dr. Kaszás
 István: Elszakadtál messze tőlem; Megkérdeztem
 egy virágot. — Vitez Kókay István: Házunk előtt
 bólingató akácfa. — Kacsóh Pongrác: A fuszulyka
 szára. — Thegze—Gerber—Ladányi: Ne légy olyan
 bíszke, gögös; Ezt a kerek erdőt járom én. —
 Zsadányi Armand: Bihari primitiális magyarja. He-
 gedün előadja Veres Lajos.

PRAHA:

6—7.15: Ébresztő, torna, zene.
 10: Hanglemezek.
 12.10: Hanglemezek.
 15.15: Fuvószenekar.
 18.20: Német adás az újságírásról.
 19.10: Saxofonhangverseny.
 20.35: Esti hangulatai-hangverseny.
 21: A cseh filharmonikusok hangversenye Zet-

hureczky Ede közreműködésével.
 22.15: Cseh táncdalok.

VARSO:

12.10: Szalonzene.
 13.05: Operaáriák (lemezek).
 16: Könnyű zene és dalok.
 17.30: Zenekari hangverseny.
 18.15: Énekhangverseny.
 18.30: Népies zene (lemezek).
 20.22: Szimfonikus hangverseny.
 22.15: Karének.
 22.20: Táncczene.

WIEN:

11: Lemezek. Alpesi dalok.
 12: Lemezek. Operarészletek.
 12.30: Könnyű zene (lemezek).
 16.40: Hanglemezek.
 18.10: Énekhangverseny.
 20.25: Zenekari- és énekhangverseny.
 23: Franceschi—Enrico énekhangversenye.

Kisértet a citadellán

A REGGELI ÚJSÁG eredeti regénye

Minden jog fentartva

Irta Leleszy Béla

(46)

Az eddigi folytatások tartalma:

1853. Bach-korszak a Habsburg-birodalomban. Montebelli Silvio márkai császári tüzértiszt öngyilkos lesz otthonában, mert azt hiszi, fölfedezték, hogy a fölkelőkkel tart. Ikertestvére, a szép, 21 éves Maddaléna márkilány kiadja helyette magát tüzernek, egyenruhát ölt és oly sikerrel adja a testvérét, Silviót, hogy helyette emehet Budára, a citadellába, ahová Silviót áthelyezték. A lány terve az, ami Silvióé volt, — segíteni a magyar forradalmárokat.

A hajón Buda felé értesül arról, hogy a citadellában titokzatos kísértet öldösi a császár tüzéireit. Mindig éjszaka jelenik meg és az Alter Seppi nevű nehéz ágyú mögött álló tüzerét gyilkolja meg a saját kardjával. Maddaléna átvészi az útig parancsnokságát a citadellában és keresi az összeköttetést a fölkelőkkel.

Egy forrongással fenyegető éjszakán ő maga áll az ágyú mögé kirendelt tüzére helyett. Titokzatos támadás éri. A halálos dőfés előtt azonban észreveszi a merénylőt, hogy a tüzérhadnagy — leány. Életben hagyja és elmenekül. A márkilány beléseret ismeretlen támadójába. Titokban tartja a történeteket. A színházban végre fölismeri a citadella kísértetét. Montebelli és a citadella támadója kicsérlik titkaikat. Rejtett alagut visz a citadellába. Az Alter Seppi, a nehéz ágyú, egy budai házra céloz, ahol a merénylőnek, Garády Gyula fölkelőtisztnak a menyasszonya lakik. Ezért kell meghalni az ágyú tüzéinek. Garády sem tudja felejtetni a márkilányt. Egyetlen csók esik közöttük, de megérik egymás szerelmét. A márkilány egy összeesküvés csoportba kerül, amelynek igen tevékeny tagja lesz. Garádyt elfogják egy ellopott Hentzi-levél miatt. Menyasszonya Montebellinek könyörög a megszabadításáért, bár elárulja, hogy beléseretett a császári tüzérhadnagyba. Az elfogott Garády fölmentésére Montebelli indul ravasz esellel. Kiszabadítják az Újépületből. Garády új életet kezd, mint Garrovi Leó. Montebelli meglátogatja őt új lakásán. A szerelem elragadja őket, Garády szökni akar a márkilánnyal. A koronát megtalálják a császár emberei és Pestre hozzák. Összeesküvés készül a citadella megtámadására.

Mire valamennyire eltisztult a füst, a menet már odaát volt Budán. A várban, Montebelli olvasta, mi lesz. Tudta, hogy Albrecht helytartó főherceg pompás menyegyzet alatt várja a magyar koronát és jelvényeit a császár nevében a várkapornában. Éles trombitaszó figyelmeztette őket, hogy újabb diszlovések következnek. Szcitovszky hercegprímás most csókolja meg az eléje érkezett jelvényeket, most emeli fel Albrecht főherceg elé, aki meghajtja büszké, száraz, szakállas fejét és ő is megcsókolja a koronát. Az arca változatlan marad. Egykedvűen lép vissza és igaza is van. Egy koronával több vagy kevesebb? A Habsburg családban egy ezred szurony többet ér egy koronánál és két nehézágyú hatásosabb, mint a legrégibb jelvény!

Mennydörgő robbanások fejezik be az ágyuzást. Montebelli érzi, hogy nem is lehetett volna tovább bírnia. Szédült, tántorgott már, a gyomrát alig érezte. Az arca sápadt volt, a szeme könnyes. De csak estére gondolt. Arra a nagy és furcsa meglepetésre, amely rávár a citadella útegeire.

A diszebédnél alig ismertek rá. Nem lehetett kivenni belőle a szót. Két másik tiszt is gázmérgezést kapott az északi oldalon a lövöldözésnél. Neki is szóltak, hogy jelentkezék az orvosnál. De Montebelli hamar helyrejött. Délután már ott volt, amikor megöltötték újra nehéz lövedékkel az ágyukat és ellenőrzte, nem történt-e elbillenés a megszabott iránytól.

A legénység bort kapott és pompás étkeket. Így már megbékéltek a magyar koronával, amit eddig tompa zugolódással szidtak egymás között. Este megint ünnepi jellegű volt a vacsora, újabb boradagokkal. A tisztok elbeszéltek, hogy a lakosság ugyancsak áramlik a közszemlére kitett jelvények megtekintésére, de semmi nyugtalanságnak nem látták a nyomát. A helytartósági hivatal osztogatja a jegyeket a megtekintésre és igazán mindenki kap, aki csak számít valamit a három városban. Természetesen ugyancsak őrzik a koronát.

XXXV.

Kisértetek órájában

Semmi gyanakodás, sehol.

Este lett. Csillagos, csendes este. Kigyultak a lámpácskák itt-ott, az Albrecht hadihajót kivilágították. Valahonnan nagymessziről zenehangokat sodort fel a szél. Különben halotti csendbe borult a város a tulsó parton és hallgatott Buda is ideát.

Tizenegy óra. Tompán kongatta el a közeli kis templom tornyában az óraszerkezet. Montebelli kissé úgy érezte, hogy fázik.

Keserően mosolygott a hetes ágyú mögött üldögélve, amelyet ezuttal nem is kellett őriztetni külön, hiszen a spionok nem jelentettek semmi gyanusát. Átnézett a cső otromba teste felett. Odalent egy távoli ablak világitott az éjszakába. És a hadnagy megérezte, kinek az ablaka.

Megrendült. Ila? Hát ott maradt? Más nem lehet, igen, ez az az ablak. És akkor?

Most már megértette ezt a kicsi, félnék és mégis hősies leányt. Nem az ő fajtája, de bizonyos, hogy ilyenekért is hősiessé tudnak lenni a férfiak. És ezek is megérdemlik. Különben, mindegy. Most, egy óra múlva ugysis...

Nem, nem jó meghalni. Még a legnagyobb célokért sem. Maddaléna vére lázongott és jajveszékelt az ereiben, amíg a nehéz kardot szorongatták a markai. Nem jó, de — szép és szükséges. Montebelli nem kételkedett abban, hogy ő lesz egyik első áldozata ennek a rohamnak. Csak azt szeretne volna, ha nem a fölkelők golyói találják el, hanem a császár emberei végeznék vele. Végre is, rajta a császár egyenruhája van és könnyen lehetséges, hogy a támadók sem ismerik fel valahol.

Féltizenkettő. Semmi. A szél határozottabb lesz és sokkal hűvösebb. Odalent kioltogatták a sok külső utca lámpácskáit. Takarékoskodnak. Most a holdnak kellene világitania, de az elbujik a felhők mögött. Montebelli fogai vacognak, mégsem mozdul. Az ór elvonul mellette és elkopog kelet felé. Odalent elnyújtott kiáltás hallatszik, a katonáiré. Nincs baj.

Az Albrecht hadihajó még mindig világos. Az is lesz reggelig, de az nem számít. Ha másképpen nem megy, az erőd, a citadella ágyúi végeznek vele. És itt is. Egy billen-

tés és a királyi várpalotát célozza meg éppen a hetes és a hatos nehézágyú. Csakhogy ezt jó volna megőrní! Ugyha lehetséges? Sebaj. Most lesz valami. Végre.

Mi ez? Tizenkettőt üt a torony? Hiszen nem is hallotta a háromnegyed tizenkettőt! Valami tévedés? Nem, nem lehetséges. Montebelli megrezzen. Aztán egyszerre szörnyű forróság csap rá. A bizonyosság és az elszántság forró láza. Az agyveleje kitisztul. Igen, ez remek küzdelem lesz. Csak már itt volnának!

A kanyarodást nézi egyre. Az megvillan ha jönnek. Ez a jel.

Még nem késő. Még jelentkezni lehetne az erődparancsnokságnál és elmondani mindent. Karriért jelentene. Új lehetőségeket.

Ugyan. Ugyan.

Elmosolyodott és összehuzta a szemöldökeit. Nem pontosak. Magyarok. Már régen itt kellene lenniük. Garádyt letiltotta attól, hogy jöjjön, de lehet, hogy nem fogad szót neki. Nem bírja ki! Az elsők között lesz, mert nem tudja megállani, hogy ne az ő oldalán...

Ostobaság.

Az óra felet üt. Mi az? Mi történt?

Ila ablaka lent még mindig farkasszemet néz a hetes ágyúval. Az Albrechtet oltogatják. A hajó is aludni készül. Még jobb. De ha most nem jönnek, akkor féltő, hogy nem lesznek készen reggelig. Most? Talán ez volt az a fény? Nem, csak az ór vonult át megint mögötte szuronyával és tompán döngő lépteivel.

És a helyőrségi templom világos. Ott őrzik a koronát. Az egész ország idefigyel most. Ha itt történik valami, akkor megrendül a föld az egész Habsburg-birodalomban. És — történni fog.

Egy óra. Féltettő. Montebelli szíven furcsa fájdalom sajog át. Keserűséggel és örömmel vegyest.

Lehet, hogy nem kell még meghalni. Hogy tovább lehet küzdeni és tervelgetni? Igen. Tovább szenvedni, mert az a férfi, a tilos férfi...

Két óra. Az ór megint elsétált. A hadnagy felsőhajtott. Élesre kifest kardját eltette. Vissza! Halkan suhant át a Murán által megmutatott helyig, amely most is teljes sötétségben volt és ott tapogatózni kezdett. Sőhajtásszerű zajjal nyílt meg előtte a lejárát. Montebelli a keblébe nyult a mécsért. Bement, visszacsuszta a sziklalapot és fellobbant előtte a mécses.

— Meg kell keresnem őket. Nem mernek feljönni? Vagy történt valami? Nem bírom ki reggelig ezt a bizonytalanságot.

A szűk lépcsők lefelé vezetnek. Szemben senki sehol. A hadnagy ideges és zavart. Még egy lépés előre, aztán jön az első kanyarodó. Vagy tévedtem volna?

Messze, furcsa szag párolgott feléje. A feje a tetőzetet éri, pedig ez sehol sem történt meg eddig. Előretapogatott, aztán hirtelen visszahuzta a lábát a mélység felül.

— Sziklaomlás? Ez az átkozott dolomit kőzet. Hiszen akkor nem lehet! Akkor minden hiába! És én is majdnem belezuhanam!

A mécses a mélység fölé nyújtotta, úgy próbálja meg a letekintést. Hiába. A fény nagyon kicsi ahhoz, hogy lefelé is világitson.

Folytatjuk.